

SLOVESNI 1. MAJ V BISTRICI

Letošnje praznovanje delavskega praznika 1. maja je bilo nad vse slovesno. Kamniški občinski sindikalni svet je spet organiziral tradicionalni prvomajski piknik v Kamniški Bistrici in tako nadaljeval tradicijo, ki so jo začeli napredni delavci že pred več kot 50 leti. Tokrat je bil prvomajski piknik posvečen tudi 34. obletnici ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije in 30. obletnici osvoboditve.

Že dopoldne so se številni Kamničani in občani iz drugih krajev odpravili v Kamniško Bistrico, kjer se je zbralo toliko ljudi kot že dolgo ne. Prelepo majsko vreme je številne obiskovalce še posebej nagradilo s

toplim soncem, kot bi želelo pozdraviti vse delavce z rdečimi nageljni v gumbnicah. V Kamniški Bistrici ni bilo več prostih parkirnih prostorov in opoldne se je kolona avtomobilov le počasi premikala v Bistrico.

Kulturni program delavskega piknika se je začel ob pol enajstih, ko je moški pevski zbor delavsko prosvetnega društva Solidarnost zapel Internacijo. Vse zbrane je pozdravil in jim čestital za praznik dela, Janez Maleš, predsednik kamniškega občinskega sindikalnega sveta, nato pa je spregovoril Mirko Podbevšek-Lado, dolgoletni bорец za delavske pravice in partizan. Poudaril je pomen praznika, ki so si ga delavci

izborili v narodnoosvobodilni vojni in socialistični revoluciji.

V kulturnem programu so poleg zbora Solidarnosti sodelovali še recitatorji iz tovarne usnja, Silvo Balantič, Sonja Drnovšek in Vojko Kalan. Podelili so tudi srebrne značke slovenskih sindikatov zaslužnim sindikalnim aktivistom.

Za veselo razpoloženje je poskrbel zabavni ansambel „Kovinarji“ in tudi jedače in pijače ni manjkalo.

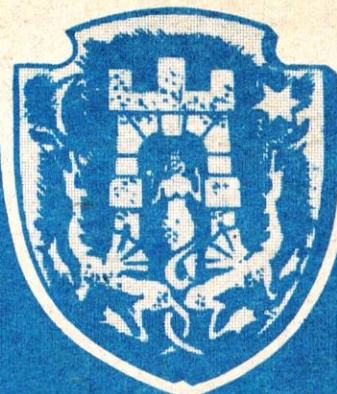
Organizatorjem velja za zelo dobro pripravljeno prireditev izreči vse priznanje in prihodnje leto obiskovalcev na pikniku v Kamniški Bistrici prav gotovo ne bo manjkalo.

—tj

Naš tovariš Tito

Tovariš Tito je naš predsednik. Je zelo dober in pošten. Vsi ga imamo radi. Tudi Tito ima rad pionirje, mladince in druge ljudi. Tito je vodil narodnoosvobodilno vojsko. Bil je zelo hraber borec. Zelo rad je imel partizane in tudi partizani so imeli radi Tita, ker je bil z njimi prijazen in tovariški. Vsi Jugoslavlani si želimo, da bi tovariš Tito še dolgo živel in vodil našo domovino.

Mirko Lisičič,
2. a razred
osnovne šole
Toma Brejca

KAMNIŠKI OBČAN

ŠT. 5 MAJ 1975 1 DINAR

GLASILO SZDL OBČINE KAMNIK

MIHA MARINKO MED STARIMI KOMUNISTI

Komite občinske konference Zveze komunistov Kamnik je na predvečer Dneva osvobodilne fronte priredil tovariško srečanje vseh članov organizacije, ki imajo partijsko knjižico že več kot 30 let. Tovariškega srečanja se je poleg 90 starih kamniških komunistov udeležil tudi Miha Marinko, član sveta federacije in dolgoletni delavski in partijski voditelj. Ko je obujal svoje spomine na prehojeno pot bojev delavskega razreda pri nas, ki je tesno povezana z njegovim življenjem, je poudaril, kako visoka je bila cena za uveljavljanje delavskih pravic. Naš samoupravni socializem je plod naše socialistične revolucije in naše lastne odločitve, kakšen družbeno-ekonomski sistem gradimo.

Na prijetnem tovariškem srečanju je sodelovala tudi mladinska godba na pihala, ki je zaigrala nekaj borbenih pesmi.

—tj

MIHA MARINKO MED KAMNIŠKIMI KOMUNISTI

VLADO JANŽIČ V KAMNIKU

V petek, 16. maja, je kamniško občino obiskal Vlado Janžič, namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije. Dopoldne se je pogovarjal s predstavniki vodstev družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine, ki so ga seznanili z družbeno-ekonomskim razvojem kamniške občine in številnimi problemi pri svojem delu. Nato je obiskal podjetje Kamnik in si ogledal del proizvodnje. Udeležil se je sestanka političnega aktiva te pomembne gospodarske organizacije in se zanimal za pogoje gospodarjenja ter delovanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v kolektivu.

Popoldne je bil Vlado Janžič navzoč na velikem zboru kamniških komunistov, ki je bil v veliki dvorani kina Dom. Te dni je v Kamniku potekal teden Komunističnega, ki ga je ob sodelovanju uredništva organiziral komite občinske konference ZKS. Po zapeti Internacijo je zbrane pozdravil Tone Fišer, sekretar komiteja občinske konference ZKS, ki je orisal akcije komunistov ob tednu praznovanja njihovega glasila. Na slovesnem zboru so podelili tudi članke izkaznice 81 novospregljetim članom Zveze komunistov, ki so jih letos sprejeli v kamniških osnovnih organizacijah.

Ko je Vlado Janžič čestital vsem novo sprejetim članom je spregovoril zbranim komunistom. Poudaril je pomen pisane partijske besede, ki je 50 let informirala in osveščala delovne ljudi širom Jugoslavije ter širila marxistično misel pri nas. Vedno več mladih doma in po svetu sprejema marxizem kot svojo ideologijo in prav to je zagotovilo zmage delavskega razreda. Zato je prav, da tudi v bodoče širimo glasilo Komunist in marxistično literaturo. Čeprav so na naši poti številna nasprotja in ovire, je dejal tovariš Janžič, lahko s ponosom gledamo na prehojeno pot od osvoboditve do danes.

V kulturnem programu zbora kamniških komunistov sta sodelovala moški pevski zbor delavske prosvetnega društva Solidarnost in simfonični orkester Kamnik—Domžale.

—tj

VLADO JANŽIČ

SKUPŠČINA OBČINE KAMNIK
Odbor za podelitev nagrad „Toma Brejca“ Kamnik

Odbor za podeljevanje nagrad „Toma Brejca“ pri občinski skupščini Kamnik po sklepu sprejetem na svoji prvi seji dne 21. 5. 1975 in na podlagi 2. in 4. člena odloka o častnih priznanjih in nagradah občine Kamnik v počastitev občinskega praznika in ob 30. obletnici zmage nad fašizmom

RAZPISUJE

nagrado „Toma Brejca“ kot javno priznanje pomembnim prizadevanjem in dosežkom posameznikov ali delovnih skupin na področju kulture in prosvete, znanosti in umetnosti, ki imajo splošen pomen za razvoj teh in drugih družbenih dejavnosti v občini ali tudi izven nje. Rok za dostavo prijav z obrazložitvijo za podelitev nagrade „Toma Brejca“ je 20. 6. 1975.

Prijave pošljite na naslov:
Odbor za podelitev nagrad „TOMA BREJCA“ pri občinski skupščini Kamnik.

PREDSEDNIK ODBORA
prof. dr. Janez MATJAŠIČ, l.r.

SEJE VSEH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Sprejeta izhodišča za srednjeročni načrt 1976—1980

Vsi trije zbori kamniške občinske skupščine so se sestali 12. in 13. maja. Najprej družbenopolitični zbor, naslednji dan pa po skupnem uvodu na ločenih sejah zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti. Osrednji točki dnevnega reda, ki je obsegal 18 oziroma 20 točk v zboru združenega dela, sta bili analiza zaključnih računov organizacij združenega dela za leto 1974 in predlog izhodišč za srednjeročni načrt razvoja občine Kamnik v letih 1976—1980. Zbor združenega dela pa je poleg tega obravnaval še problematiko industrije pohištva Stol. Lanskoletna prizadevanja kamniških gospodarskih organizacij so kljub znanim negativnim gibanjem na področju stroškov in cen rodila tudi precej pozitivnih rezultatov. Med njimi je vsekakor ugodnejša delitev ostanka dohodka v korist skladov, prav tako manjši porast števila zaposlenih kot v povprečju v republiki.

V predlogu izhodišč je izvršni svet predložil delegatom v razpravo štiri možne različice bodočega razvoja gospodarstva. Delegati so se v razpravi zavzeli za zadnjo možno različico, po kateri naj bi 6,5 odstotni letni porast proizvodnje dosegli s 4,5 odstotno povečano produktivnostjo, med tem pa naj bi število zaposlenih povečali le za 2 odstotka letno. Družbenopolitični zbor se je zavzel za višjo letno stopnjo rasti, predlagal je, naj bi gospodarska rast v občini dosegla letno stopnjo okrog 7,4 %, kot to predvideva republika. Delegati zbora združenega dela so posebej poudarili pomen hitrejšega izobraževanja kadrov za potrebe gospodarstva, saj tu precej zaostajamo za republiko. Menijo, da bo treba izobraževanje bolj spodbujati tudi z ustreznimi delitvijo osebnih dohodkov. Če bomo hoteli doseči predviden porast produktivnosti, bo treba več naporov za izboljšanje tehnologije in organizacije dela.

Sestavni del izhodišč so tudi stališča občinske skupščine v zvezi z razvojem kmetijstva in obrti. Tudi samoupravne interesne skupnosti bodo morale čimprej pripraviti smernice za razvoj šolstva, zdravstva, kulture, telesne kulture, otroškega varstva, s katerimi je treba dopolniti obravnavana izhodišča.

Na podlagi sprejetih izhodišč bo izvršni svet skupaj s samoupravnimi interesnimi skupnostmi do oktobra pripravil osnutek srednjeročnega načrta, ki ga bo po dvomesečni javni razpravi sprejela občinska skupščina konec letošnjega leta.

Kot smo obširneje poročali že v prejšnji številki, je občinska skupščina obravnavala in sprejela DOPOLNILO K DRUŽBENEMU DOGOVORU O SKUPNI PORABI za leto 1975, po katerem bodo tudi naše organizacije združenega dela prispevale 0,40 % od bruto osebnih dohodkov iz dohodka za dograditev kliničnega centra, bolnice v Trbovljah in zdravstvene postaje v Grosuplju.

Tudi naša občina bo po sklepu občinske skupščine pristopila k republiškem dogovoru o FINANCI- RANJU VISOKOGORSKIH POSTOJANK. S tem v zvezi je dopolnila tudi odlok o prometnem davku, tako da so vse planinske postojanke oproščene tega davka.

Ko je skupščina obravnavala SPREMEMBE ODLOKOV O SPLOŠNI PREPOVEDI PROMETA Z ZEMLJIŠČI je bilo največ razprave, zlastna zborokrajevnih skupnosti o predlogu delegacije iz KS Nevlj, naj bi iz prepovedi izvezli 8 parcel na področju Nevlj. Skupščina tega predloga ni sprejela, ker bo po izjavi izvršnega sveta na junjski seji predložen zazidalni načrt, na kar bo možna gradnja zasebnih hiš na tem območju.

Skupščina je sprejela tudi nov ODLOK O DELNI NADOMESTITVI STANARIN in drugi družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu.

Ta odlok predvideva ugodnejše pogoje od prejšnjega: npr. v štiri- članski družini z dvema zaposlenima s povprečnim osebnim dohodkom 1780 din na mesec je leta 1972 znašala znosna najemnina 420 din na mesec, leta 1974 pa je bil povprečni osebni dohodek v občini 2.640 din, znosna najemnina pa bo po novem odloku znašala 6,6 %, kar znese 335 din na mesec.

Precej je bilo govora o merilu, ki predvideva, da pride do solidarnostnega stanovanja le tisti, ki ima manj kot 900 din mesečnih dohodkov na člana družine, poleg teh pa seveda še mlade družine in upokojenci pod

določenimi pogoji. Družbenopolitični zbor je ob tem načel vprašanje, kako zagotoviti določeno število stanovanj za delavce v prosveti, upravi, sodstvu, milici itd. Stanovanjski skupnosti je priporočil, naj prouči predlog, da bi sedanjo delitev sredstev (3 % bruto osebnih dohodkov) spremenili tako, da bi lahko več sredstev namenili za stanovanja v družbenih dejavnostih.

Na dnevnem redu skupščine je bilo tudi poročilo o FINANCI- RANJU GRADNJE DOMA UPOKOJENCEV V KAMNIKU, ki je bil te dni dokončan in so se vanj vselili že prvi oskrbovanci. V dom je bilo vloženih 20.147.814 din, od tega je republiška skupnost „pokojsinskega in invalidskega zavarovanja“ prispevala 15.400.000 din dotacije, drugo pa so posojila, ki jih je najela občina, v glavnem za opremo.

Ko so zbori obravnavali poročilo o UCNIH USPEHIH V NAŠIH OSNOVNIH ŠOLAH v letu 1973/74, so ugotovili, da naše šole zaostajajo v tem pogledu za drugimi občinami. Vzroki so predvsem v pomanjkanju šolskih prostorov (dve izmenj) in v pomanjkanju strokovnega kadra, saj manjka 19 predmetnih učiteljev.

Skupščina je dopolnila tudi ODLOK O ČASTNIH PRIZNANJIH IN NAGRADAH OBČINE KAMNIK, dala soglasje k statutu otroškega vrtca A. Medveda, sprejela statutarni odlok o spremembi statuta občine Kamnik, po katerem bo v bodoče izvršni svet štel 13 članov, namesto dosedanjih 11.

Hkrati pa je skupščina izvolila dva NOVA ČLANA IZVRŠNEGA SVETA, in sicer: Janeza Maleša, ki ga je imenovala tudi za načelnika oddelka za notranje zadeve, ter FRANCA ZORETA, ki bo načelnik oddelka za inšpekcijske službe.

Zbor združenega dela je po ustaljeni praksi tokrat obravnaval poslovanje in bodoči razvoj industrije pohištva Stol. Zbor je pozitivno ocenil dosedanja prizadevanja tega kolektiva. Delegati so bili mnenja, da bo kolektiv tudi v prihodnje uspešno premagoval vse težave, če bo skrbel za višjo produktivnost, predvsem pa za prilagajanje potrebam tržišča, še posebej pa potrebam izvoza.

—lj

S kamniškim vlakom na proslavo v Ljubljano

Več kot 2500 občanov naše občine se je v soboto, 10. maja, udeležilo osrednje proslave ob 30-letnici osvoboditve v Ljubljani.

Po sedmih letih, odkar ne vozi več kamničan, je tega lepega jutra spodnja postaja v Kamniku ponovno zaživela.

ZOPET Z VLAKOM V LJUBLJANO

Množica delovnih ljudi in mladine se je še v zgodnjih jutranjih urah zbirala za odhod v Ljubljano, kamor so odhajali na pohod ob žici okupirane Ljubljane in na osrednjo proslavo.

Kljub odklonilnemu odgovoru ŽTP Ljubljana, da tega dne vlak ne bo peljal, nam je v

zadnjih dneh le uspelo prepričati samoupravne organe ŽTP, ki so končno ustregli naši prošnji in določili dva motorna in en klasični vlak za prevoz udeležencev iz naše občine.

Pravočasno smo se oskrbeli z 2100 voznicami s 50 % popustom za povratno vožnjo po ceni 7,40 dinarjev in jih tudi razdelili po delovnih kolektivih in drugim skupinam. Nekaj kolektivov, kot so Živilska industrija, Menina, osnovna šola Frana Albrehta in krajevna skupnost Komenda, je potovala z avtobusi, precejšnje število občanov pa tudi z osebnimi avtomobili.

Tako velikega števila vseh udeležencev nismo pričakovali, saj je tega dne odpotovalo iz Kamnika in vse občine več kot 2.500 udeležencev.

Vsem udeležencem, mladinski godbi na pihala, ki nas je spremljala ob odhodu iz Kamnika, ter organizatorjem prevoza iskrena hvala.

Kres ob dnevu zmage

Na Skletovem hribu nad Podborštom pri Komendi je 9. maja ob 21. uri zagorel kres. Ob njem smo se zbrali mladinci, šolarji, enota mladih gasilcev gasilskega društva Komenda in še precej drugih prebivalcev okoliških vasi, da bi počastili spomin na 30. obletnico osvoboditve Ljubljane in Jugoslavije ter zmago vsega sveta nad fašizmom in nacizmom.

Po krajšem govoru in recitacijah pesmi partizanskih pesnikov se je oglasila partizanska borbena pesem. Mladi smo zaplesali kolo in se zavrteli ob zvokih harmonike.

Tovariša Stanko Grčić in Ivan Kosirnik sta obudila spomine na partizanska leta. Tovariš Kosirnik nam je pripovedoval tudi o gradnji in delovanju partizanske bolnice na Dobravi pri Komendi ter o tem, kako je bila izdana in uničena. Tovarišema se za pripovedovanje lepo zahvaljujemo.

Tako se je tudi OO ZSM Komenda vključila v akcijo RK ZSMS „tisoč kresov“ ob 30. obletnici osvoboditve.

Mojca Založnik

IZVOZ NI SPODBUDEN

Po podatkih občinske skupščine izvoz kamniških industrijskih gospodarskih organizacij v letošnjih treh mesecih ni bil preveč spodbuden. Kamniška industrija je prodala v tujino za 2.758.000 ameriških dolarjev svojih izdelkov, kar je le za dobrih 5 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Če primerjamo prodajo v tujino s planirano, lahko ugotovimo, da so uresničili le 17,3 odstotka planiranega izvoza. Vse kaže, da planskih predvidevanj le ne bomo uspeli doseči, saj skoraj vsa industrija omenja, da je povpraševanje v tujini mnogo manjše kot so predvidevali.

Največji izvoz so dosegli v Tovarni usnja, ki je podvojila lansko prodajo v tujino. Omeniti pa moramo, da je konkurenca v tujini vedno ostrejša in premalo kvalitetne surove kože, ki jih strojijo v UTO-KU niso dovolj dobre za tuje kupce. Zato si kamniški usnarji prizadevajo kupiti kvalitetnejšo surovino, ki jo je zelo težko kupiti.

Tudi za dupliški Stol velja, da so upadla naročila iz Evrope in Amerike, tako da so uspeli realizirati le slabo polovico lanskega trimesečnega izvoza. Prodajo tudi manj ma-

sivnega pohištva. V Stolu tudi ne pričakujejo, da se bo izboljšala konkurenčna sposobnost jugoslovanske lesne industrije, kar bi lahko pripomoglo k ponovni oživitvi izvoza.

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna Titan je uspela povečati svoj izvoz, vendar upadanje gradbeniške dejavnosti ni zagotovilo za večjo prodajo fittingov v tujino.

Kamniška industrija izvažajo pretežno le v dežele s konvertibilno valuto, kar je s stališča narodnega gospodarstva zelo zanimivo. Premalo pa se vključujemo s prodajo deželam v razvoju, zlasti če gre tudi za dolgoročne posle ali kupce v deželah izvoznikov nafte. Prav gotovo kamniška industrija ni izjema v splošni jugoslovanski stagnaciji izvoza, zato tudi za njo veljajo skupne ugotovitve.

Kamniško gospodarstvo, zlasti tisto, ki izvažajo del svoje proizvodnje ne more biti imuno do padca konjunktura v svetu. Vendar moramo omeniti, da k padcu konkurenčne sposobnosti našega gospodarstva na tujem bistveno pripomore visok porast proizvodnih stroškov, ki so lani porasle za 17 odstotkov hitreje

kot dohodek gospodarstva. Tudi obremenitve gospodarstva naraščajo namesto, da bi se zniževale. Delež sredstev organizacij združenega dela v delitvi družbenega proizvoda se je lani zmanjšal za 2,2 odstotka. V primerjavi z letom 1973 so se lani zakonske obveznosti povečale kar za 164 odstotkov. Vsi ti pojavi so vplivali na znižanje reproduktivne sposobnosti kamniškega gospodarstva, ki je zato vedno bolj nekonkurenčno doma in v tujini.

K vsem tem vzrokom moramo prišteti še neurejeno stimuliranje izvoza, saj se je lani ob spremembi deviznega tečaja znižala tudi stopnja izvozne premije. Žal carine ne odigravo svoje vloge, saj predstavljajo bistven vir zveznega proračuna namesto, da bi bile potrošene za stimuliranje izvoza. O tem problemu so kamniški gospodarstveniki že večkrat razpravljali, svoje stališče je zavzela občinska konferenca Zveze komunistov, vendar bistvenih sprememb ni bilo. Šele v maju se je povečala izvozna premija, vendar premalo, da bi močneje spodbujala prodajo v tujino.

T. Jančar

»Titova pot — naša pot«

„Titova pot — naša pot“ bo naslov srečanja pionirjev iz 19 mest Jugoslavije, kjer je živel in delal tovariš Tito. Tega srečanja se bo vsako leto udeležilo po 15 pionirjev iz vsakega mesta. To so: Kumrovec, Sisak, Zagreb, Kamnik, Maribor, Jajce, Lepoglava, Samobor, Veliko Trojstvo, Beograd, Drvar, Sremska Palanka, Foča, Ogulin, Užice, Rudo, Vis, Kraljevica in Petrovaradin.

Prvi gostitelj bo mesto Sisak, ki bo od 21. do 24. maja sprejel več kot 300 pionirjev.

B. M.

Seminarji za sindikalna vodstva

Kamniški občinski sindikalni svet in delavska univerza sta pripravila vrsto seminarjev za člane izvršnih odborov osnovnih sindikalnih organizacij. Seminar so že imeli sindikalni aktivisti iz lesne industrije, gozdarstva in družbenih služb. Člani izvršnih odborov bodo poslušali predavanja o družbeni vlogi sindikata, organiziranosti, vlogi sindikalnih poverjenikov in sindikalnih skupin, o metodi dela organizacije ter družbeni samozagati in ljudski obrambi.

Občinski sindikalni svet je organiziral številne seminarje in je v svojem programu močno poudaril družbeno izobraževanje sindikalnih aktivistov, kar je vredno vse pohvale.

— tj

STOL

PROIZVODNI PROGRAM

- pisarniško pohištvo
- organizacijska sredstva
- inženiring
- stanovanjsko pohištvo
- restavracijsko pohištvo
- klubske garniture
- kino fotelji

OB PRAZNOVANJU DNEVA OF PODELJENIH 16 PRIZNANJ

Ob sodelovanju prvega slovenskega pevskega društva Lira je občinska konferenca SZDL organizirala letošnje praznovanje dneva OF v soboto, 26. aprila, v veliki dvorani Doma.

Letošnje praznovanje je bilo toliko pomembnejše, saj je bila proslava hkrati posvečena tudi 30-letnici osvoboditve.

Ob polnoštevni udeležbi občanov je o pomenu praznovanja spregovoril predsednik OK ZSM Milan Marinič. Sklep o podelitvi letošnjih priznanj je prebral predsednik žirije Božo Matičič, nato pa je predsednik občinske konference SZDL Ferdo Cvetko podelil letošnja priznanja OF 16 zaslužnim družbenopolitičnim delavcem in aktivistom OF.

Nato je sledil stilni koncert Slovenska partizanska pesem, ki so ga izvedli člani pevskega društva Lira pod vodstvom pevovodje prof. Sama Vremšaka.

Celotni obsežni program je prisotno občinstvo nagrajevalo z množičnim ploskanjem.

LETOŠNJA PRIZNANJA OF SO PREJELI:

1. Jože BANIC, upokojenec iz Kamnika, za dolgoletno družbenopolitično delo v občini Kamnik.

2. Francka BAVČAR, uslužbenka iz Kamnika, za dolgoletno delo v krajevnih in občinskih družbenopolitičnih organizacijah.

3. Anton DRAŠLER, upokojenec s Križa, za delo v Socialistični zvezi in društvu Rdečega križa.

4. Alojz GOLOB, zidar iz Srednje vasi, za delo v krajevni skupnosti in gasilskem društvu Srednja vas.

5. Jakob GOLOB, za delo v Socialistični zvezi in krajevni skupnosti Crna.

6. Franc HRIBAR, VK ključavničar iz Buča v Smartnem, za delo v organizaciji OF, SZDL, občinski skupščini in drugih družbenih organizacijah v Smartnem.

7. Anton ISTENIČ, upokojenec iz Kamnika, za dolgoletno delo v krajevni in občinskih družbenopolitičnih organizacijah.

8. Jože KADUNC, gasilec v podjetju Kamnik s Sel, za delo v Socialistični zvezi in krajevni skupnosti Sela.

9. Stane MOČNIK, skladiščnik iz Kamnika, za delo v Socialistični zvezi in družbenih organizacijah Kamnik.

10. Ana OČEPEK, upokojenka iz Volčjega potoka, za aktivno politično delo v NOB in dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah v Volčjem potoku.

11. Peter PETERLIN, kmet iz Podboršta pri Komendi, za delo v Socialistični zvezi in drugih družbenih organizacijah v Komendi.

12. Karel SVETIČ, upokojenec iz Nevelj, za dolgoletno delo v Socialistični zvezi in krajevni skupnosti Nevlje.

13. Slavko ŠTEBLAJ, ravnatelj iz Stranj, za dolgoletno delo v krajevni organizaciji SZDL Kamniška Bistrica in drugih občinskih organizacijah.

14. Franc TRDIN, poslovodja iz Kamnika, za dolgoletno in požrtvovalno delo v medobčinskem združenju invalidov Domžale-Kamnik.

15. Anton TROBEVŠEK-SABO, upokojenec iz Stranj, za dolgoletno delo v Socialistični zvezi in krajevni skupnosti Godič.

Vinku Dobnikarju zlato znak sindikatov

Predsednik sindikatov Slovenije inž. Janez Barborič je 19. maja na slovesnosti v Ljubljani podelil 71 zlatih znakov sindikatov Slovenije. Prejelo jih je 65 nekdanjih in sedanjih sindikalnih aktivistov ter šest sindikalnih organizacij. Med dobitniki zlatega znaka sindikatov Slovenije je bil tudi Kamničan Vinko Dobnikar, dolgoletni sindikalni delavec in bivši predsednik kamniškega občinskega sindikalnega sveta. Zlato znak sindikatov Slovenije je visoko priznanje tovarišu Vinku za njegovo uspešno delo na področju uveljavljanja samouprave in učinkovito delo pri uresničevanju interesov članov sindikata v Kamniku. Čestitkam ob visokem priznanju se pridružuje tudi uredništvo Kamniškega občana, čigar urednik je bil tovariš Vinko.

Tomaž Jančar

VINKO DOBNIKAR

O načinu dela skupščine

Predsedstvo občinske skupščine razmišlja o tem, kako zagotoviti, da bo v skupščinskem delu čimbolj prišla do izraza samostojnost posameznih zborov in da bo čimveč delegatov lahko aktivno sodelovalo, to je, se oglašalo v razpravah. Dosedanja praksa kaže, da bo verjetno najbolje, da se vsak zbor ločeno sestaja in da bi skupne seje vseh zborov sklicevali le izjemoma.

Na 11. seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti so delegati poslušali skupno obrazložitev k trem točkam dnevnega reda, nato pa o teh in ostalih točkah razpravljali na ločenih sejah. Tak način je sicer primeren, kar omogoča lažje usklajevanje stališč med zboroma, če je to potrebno. Ima pa to pomanjkljivost, da izvršni svet ne more zagotoviti, da bi na obeh zbora hkrati sodelovali ustrezni člani izvršnega sveta in ostali delavci v upravi, ki morajo pojasnjevati in odgovarjati na posamezna vprašanja.

Zato se je predsedstvo odločilo, da bo v prihodnje praviloma sklicevalo seje zborov ločeno, tudi po dnevih. Tak način dela sicer pomeni, da bo potrebno za izvedbo sej vseh zborov približno teden dni. To pomeni, da bo potrebno gradivo za seje pripravljati preje, da bi zagotovili rok za objavo v uradnem vestniku občine Kamnik, ki izhaja konec vsakega meseca kot priloga Kamniškega občana.

F.S.

BOING, BOING NA KAMNIŠKEM ODRU

Seminar za člane delavske kontrole

Občinski sindikalni svet in kamniška delavska univerza sta organizirala seminar za predsednike in namestnike predsednikov odborov samouprave delavske kontrole. Udeleženci so bili skoraj iz vseh delovnih organizacij, kjer imajo organizirane odbore samouprave delavske kontrole. V dveh dneh, kolikor je trajal seminar, ki je bil v sejni dvorani občinske skupščine, so udeleženci poslušali pet predavanj s področja delovanja samouprave delavske kontrole. Predavatelji iz Ljubljane in Kamnika so udeležence seznanili z delovanjem kontrole, z organizirano delo in pristojnostjo, metodami dela in s predlogom pravilnika odborov samouprave delavske kontrole. Seminaristi so se seznanili tudi z modelom

programa odbora samouprave delavske kontrole, saj v številnih kamniških delovnih organizacijah programa še niso izdelali.

Slabo poznavanje nekaterih problemov gospodarjenja in pravic delovanja organov samouprave delavske kontrole sta najpogostejša vzroka, da se ti organi še niso dobro uveljavili. Zato se je občinski sindikalni svet zavzel, da bo podoben seminar še ponovil, tako da se ga bodo udeležili tudi drugi člani odborov samouprave delavske kontrole, ki na tem seminarju niso bili prisotni. V bodoče bi kazalo organizirati tudi posvete odborov samouprave delavske kontrole, kjer bi si člani izmenjali izkušnje o svojem delu.

—tj

Lani največ Švedov

Po podatkih službe za plan, analize in statistiko pri občinski skupščini se je lani število nočitev le malo povečalo. V letu 1974 je v Kamniku in na Veliki planini prenočevalo skoraj 25.000 gostov, tako da so za beležili 53.051 nočitev, kar je le za slaba dva odstotka več kot v letu 1973. Čeprav je med gosti le vsak deseti tujec, jih je v Kamniku vsako leto več. Vendar v primerjavi s prenočitvenimi zmogljivostmi tujcev vseeno ni veliko, saj bi na primer hotel Malograjski dvor v dveh tednih gostil vse tujce, ki so lani prespali v Kamniku. Med tujci je bilo lani največ Švedov, ki so letovali v Malograjskem dvoru, sledijo jim Zahodni Nemci, Avstrijci in Italijani. Med domačimi gosti prevladujejo Hrvati in Srbi.

KAMNIK

Gostje v Kamniku prespijo povprečno le dobra dva dni, kar kaže, da prenočujejo pretežno le prehodni gostje, in je pravih turistov malo. Največ gostov je v Kamniku avgusta in julija, nekoliko več pa v zimskih mesecih.

—tj

Gradnja novega vodovoda na Malem in Velikem Rakitovcu bo končana v letošnjem letu

Krajevna skupnost Pšajnovica že vse zadnje desetletje posveča največje napore gradnji vodovodov na svojem območju. Zgradili so že vodovode za naselja Pšajnovica, Gabrovica, Laseno, zadnji dve leti pa grade vodovod še za Veliki in Mali Rakitovec, katerih občani so v letošnji sušni zimi morali dovažati vodo za živino kakor tudi za osebno porabo.

Gradnja tega vodovoda je že tako napredovala, da vaščani upravičeno pričakujejo, da bo še letos pritekla voda v obe naselja. Zgraditi je treba le še zajetje, napeljati okrog 800 m električnega voda za pogon črpalke, ki so jo že kupili. Napeljati pa je potrebno še vod od glavnega rezervarja do vasi in napraviti priključke.

Vsi vaščani so pri gradnji tega tako potrebnega objekta složni, in bodo s svojim delom in dodatnim prispevkom v denarju in materialu znatno pocenili gradnjo. Svoj prispevek je tudi letos dala občinska skupščina.

Gradnjo po načrtu in zato upajo, da kasneje ne bodo imeli težav in sitnosti pri preskrbi z vodo.

Z vodno preskrbo, elektriko in boljšo cesto bodo zagotovljeni pogoji za nadaljnji obstoj in napredek krajevne skupnosti in njenih prebivalcev.

lm

VPRAŠANJA DELEGATOV

ZANIMA NAS

Na zadnjih sejah vseh zborov občinske skupščine so delegacije postavile številna vprašanja, med katerimi so bila tudi nekatera že vnaprej naslovljena na izvršni svet. Žal se nekatera vprašanja ponavljajo iz seje v sejo, kar kaže, da se delegati po končanih sejah občinske skupščine le premalo pogovore med seboj. Tako ponavljanje istih vprašanj seveda zavlačuje seje občinske skupščine ali njenih zborov in bi kazalo, da enakih vprašanj delegati ne postavljajo večkrat.

PROMETNI MILIČNIK PRI BEVCU?

Kamniška delegacija ugotavlja, da se je na Križišču Ljubljanske in Kovinarske ceste pri gostilni Bevc zgodilo veliko prometnih nesreč. Promet je tu zelo gost zlasti ob konicah, ko gredo delavci v službo ali se vračajo domov. Delegacija je predlagala, da naj bi ob konicah promet urejeval miličnik – prometnik.

Postaja milice v Kamniku, je v odgovoru navedel ing. Alfonz Boltar, predsednik izvršnega sveta, nima zadosti miličnikov, zato je urejevanje prometa na križišču pri Bevcu trenutno skoraj nemogoče urediti. Postaja milice pričakuje, da se bodo še letos kadrovske okrepili, kar seveda zahteva tudi nova stanovanja za nove miličnike, ki bi prišli v Kamnik. Samoupravni stanovanjski skupnosti smo priporočili, da pri razdeljevanju stanovanj upoštevajo potrebo po novih miličnikih, ki se v Kamniku ne bodo mogli zaposliti brez rešitve stanovanjskega problema. Izvršni svet je že razpravljalo o prometni zagat in bi pripravil vso potrebno dokumentacijo za namestitev semaforjev na križišču. Seveda bo ob sprejetju proračuna za prihodnje leto razprava tudi v občinski skupščini. V vsakem primeru pa bo potrebno počakati toliko časa, da bo izdelan elaborat o obvoznici cesti, ki bo predvidoma gotov junija ali julija letos.

KDAJ MODERNIZIRANA CESTA V TUNJICE?

Delegacijo krajevne skupnosti Tunjice je zanimalo, kdaj bo urejena cesta Kamnik – Tunjice, ker se otroci ne morejo voziti v šolo v Kamnik.

Predsednik izvršnega sveta je povedal, da bo krajevna skupnost modernizacijo ceste prav gotovo vključila v srednjeročni program. Potrebno se bo dogovoriti, kakšen bo prednostni vrstni red urejanja cest v petletnem obdobju. Omenil je tudi, da obveznost za rekonstrukcijo Tunjske ceste še danes ni v celoti pokrita in je prvenstvena naloga krajevne skupnosti, da obveznosti poravnava. Občinska skupščina je iz svojega rezervnega sklada za elementarne nesreče namenila 100.000 dinarjev, da bi se rešilo problem v Kurji vasi. Po sklepu občinske skupščine so vsa sredstva občinskega cestnega sklada namenjena za gradnjo obvozne ceste. Dokler obvoznica ne bo končana ne more biti govora o programiranju denarja v druge namene.

Na posvetu predsednikov krajevnih skupnosti je bil dosežen dogovor, da je treba prvenstveno zagotoviti občanom zdravo pitno vodo, nato elektriko in šele nato komunalne naprave, torej tudi ceste. Krajevna skupnost Tunjice, če rešila problem oskrbe z vodo in elektriko, zato so se odločili za modernizacijo ceste. Zato lahko krajevna skupnost s svojimi sredstvi iz krajevnega samoprispevka in morebitnega prispevka občanov začne urejati ceste.

Srečko Lavrenčič, član izvršnega sveta je pojasnil, da občina prejema 4 odstotke kot prometni davek na prodano goriva, kar zneso letno okoli 10 milijonov dinarjev. Ves ostali denar iz naslova prometnega davka pa je dohodek republike.

KDAJ BO ZGRAJENA SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA NA BAKOVNIKU?

Delegacijo Stola je zanimalo, kdaj bo zgrajena nova samopostrežna trgovina na Bakovniku, v kateri bo imela svojo ekspozituro tudi Ljubljanska banka podružnica Kamnik. Delegata Franca Juvana je zanimalo, katero trgovsko podjetje bo investitor nove trgovine.

Novo samopostrežno trgovino v novem naselju na Bakovniku bo gradilo domače trgovsko podjetje ABC Kočna in seveda Ljubljanska banka. Tako trgovsko podjetje ABC Kočna kot Ljubljanska banka predvidevata, da se bo gradnja začela že letos.

—tj

PRIZNANJA SINDIKATOV

Na tradicionalnem prvomajskem pikniku v Kamniški Bistrici je predsednik občinskega sindikalnega sveta Kamnik Janez Maleš podelil 30 srebrnih znakov sindikatov Slovenije, ki so jih prejeli dolgoletni sindikalni aktivisti in tri sindikalne organizacije. Srebrni znak slovenskih sindikatov so prejeli: Lovro Belec, Slavko Bergant, Jožica Golob, Zlatko Grilj, Miha Horvat, Anton Jeglič, Janez Kandiž, Jože Keršič, Lojze Korat, Ivan Kosirnik, Janez Maleš, Silva Marčijan, Ludvik Matoh, Bogica Mihelič, Jože Osenar, Marinka Osolin, Alojz Pančur, Srečko Perčič, Rafael Pirš, Ela Podlesnik, Slavko Rajh, Neda Rajner, Miro Starovasn, Maks Štebe, Janez Tajč, Slavi Zupan in Ivan Zeleznik. Med sindikalnimi organizacijami so srebrni znak slovenskih sindikatov prejele sindikalne organizacije v podjetju Kamnik, industriji pohištva Stol in tovarni usnja.

Vsem prizadevnim sindikalnim aktivistom, ki so vrsto let uspešno delovali v sindikatu, iskreno čestitamo z željo, da bodo svoje delo še vnaprej tako uspešno nadaljevali.

—tj

POMOČ DELEGATOM

Informativno dokumentacijski center

Pobudo in izhodišča za ustanovitev informativno dokumentacijskega centra smo v naši občini dobili predvsem na posvetovanjih z vodji delegacij in konferenc delegacij, še zlasti pa nas je k temu spodbudila anketa, ki smo jo izvedli med vsemi delegati v delovnih organizacijah in v krajevnih skupnostih. Po mnenju delegatov naj bi bilo gradivo, pripravljeno za skupščinske seje, bolj pregledno in razumljivo; še posebno pa so se delegati zavzeli za to, da bi bili vsi delegati na voljo izveščki iz teh gradiv z bistvenimi vprašanji, pomembnimi za odločanje in hkrati s opozorili, kje je mogoče dobiti podrobnejše podatke o posameznih vprašanjih.

Naloga informativno dokumentacijskega centra za to ni „proizvajati“ informacije, pač pa sistematično organizirati pretok informacij v vseh oblikah od temeljnih samoupravnih enot in delegacij na raven občine, zlasti za organizacijo obdelave teh informacij, in jih prek različnih oblik spet posredovati delovnim lju-tem oz. delegatom. Delegatom namreč povzroča precej težav to, da so pred sejami skupščinskih zborov premalo seznanjeni s stališči, mnenji, predlogi drugih delegacij. To vrzel bo poskušal odpraviti informativni center.

Dogovorili smo se, da bo ta center predstavljal središče, kjer bodo zbrana vsa pomembnejša gradiva in vse pomembnejše informacije za proces družbenega odločanja v občini. Za to so ustanovitelji centra poleg občinske skupščine vse samoupravne interesne skupnosti in družbenopolitične organizacije.

Čeprav bo uresničitev zamisli o Indok centrih glede na pogoje v posameznih občinah različna, kljub temu smatramo, da bi bilo prav, če bi se občine v okviru republike čimprej dogovorile za enotno urejanje nekaterih vprašanj, npr. za enoten sistem urejanja dokumentacije, za skupno izobraževanje kadrov, ki bodo delali v teh centrih itd.

—lj

Usmerjeno izobraževanje in »Center usmerjenega izobraževanja« v Kamniku

V naši republiki se vse več pozornosti in prizadevanj posveča problemom usmerjenega izobraževanja. Ta problem bo v bližnji prihodnosti potrebno zadovoljivo rešiti tudi pri nas v Kamniku.

PROBLEMSKA KONFERENCA, ki jo je sklical konferenca mladih v izobraževanju pri OK ZSMS Kamnik, je probleme usmerjenega izobraževanja in šolskega centra, kjer bi se dejavnost odvijala, obravnavala skupno s predstavniki družbenopolitičnih organizacij, skupščine, IS ter drugih organizacij in skupnosti.

Uvodno besedo je imel tov. Milan Marinič, predsednik OK ZSMS Kamnik, ki je problemsko konferenco tudi vodil. Razprava je pokazala, da znamo v Kamniku ostati brez ustreznega nadomestila za sedanjo Gimnazijo, če ne bomo pravočasno zgradili centra za usmerjeno izobraževanje. Projekt, „srednješolski center“ novim načelom izobraževanja ne bi ustrezal in odločiti se bo treba za funkcionalnejšo gradnjo. Kot vemo je osnovni namen usmerjenega izobraževanja to, da se kadri izobražujejo za delo. Poudarek je tudi na izobraževanju ob delu. Taka usmeritev pa zahteva čimtesnejše sodelovanje izobraževalnega sistema tako v občinskem, regionalnem in republiškem merilu s TOZD, saj le-te lahko in morajo predvideti potrebo po kadrih in njihov profil. Ugotovili smo, da se kamniška industrija ne zaveda najbolj resno teh dejstev, saj v mnogih podjetjih še sedaj nimajo ustrezno izdelanih kadrovskih planov.

Tudi financiranje izgradnje centra bo dokaj kočljiva zadeva in vsi se bomo morali potruditi, da se bo ta problem čimbolj učinkovito rešil.

Razveselilo nas je sporočilo, da bo že v naslednjem šolskem letu v Kamniku pričel delovati dislocirani oddelek pedagoške gimnazije iz Ljubljane, ki bo vzgajal kadre že po novem sistemu.

Na koncu je problemska konferenca sprejela naslednje sklepe:

1. pošlje se priporočilo občinski skupščini Kamnik, da se še v tem polletju dokončno opredeli glede projekta centra za usmerjeno izobraževanje (tudi glede finančne konstrukcije!)
2. občinska skupščina naj celovito rešuje probleme izobraževanja, to je tako problem celodnevne šole kot problem usmerjenega izobraževanja,
3. DPO, zlasti ZSMS se naj začnejo pripravljati na politično akcijo v podporo realizacije finančne konstrukcije centra (zlasti referendum).

Andrej Kolovič

Spomini na Tita v Kamniku

Ko praznujemo rojstni dan predsednika republike maršala Tita, se v Kamniku vsakokrat spominjamo tudi tistega poletja leta 1911, ko je 19-letni izučeni ključavničarski pomočnik Joža Broz iz Kumrovc v Hrvaškem Zagorju krenil v "fremd", kakor so takrat rekli, če je šel kdo na tuje iskat delo, da si nabere delovnih izkušenj in se izpopolni v svoji stroki. Hotel je iti proti Dunaju, pa si je premislil in odšel v Kamnik, kjer je že od leta 1896 obratovala tovarna kovinskih izdelkov, ki jo je ustanovil Ceh Jan Spalek.

Posli pa mu niso šli od rok, in je leta 1907 moral prodati tovarno, ki jo je kupila najprej dunajska tvrdka Hartmann et Comp. imenovala pa se je Kranjska železninarska družba. Leta 1909 pa je prešla v last delniške družbe z omejenim zavezo, ki je imela sedež na Dunaju; uradni nemški naziv kamniške tovarne je bil Krainische Eisenwarenfabrik-Gesellschaft MBH, Stein in Krain, Zentralbureau Wien, VI/1, Theobaldgasse 16. Ko je v aprilu 1912 družba prišla pod stečaj (konkurz), so 18. aprila ustavili delo tudi v kamniški tovarni.

Nikjer v knjigah, ki objavljajo Titove življenjske podatke, ni zabeleženo, kdaj je prišel v Kamnik. Tudi se živeči Titovi sodelavci iz kamniške tovarne si niso bili edini, kdaj se je mladi Joža Broz vključil v njihovo delovno skupino, ki je poznala iz slike, posnete leta 1912 pred tovarniškim poslopjem. Starejša pa so slike iz njegovega sodelovanja pri telovadnem društvu Sokol.

Dolgo smo iskali in zbirali podatke o Titovem bivanju v Kamniku. Poznamo slike in njegove lastne izjave ter pripovedovanja njegovih sodelavcev, toda pismenega dokumenta o njegovi priučeničnosti v Kamniku nismo mogli najti. V knjigah, ki jih je vodilo sokolsko društvo, je bil gotovo večkrat zabeležen: v sejnem zapisniku, blagajniški knjigi in zapisniku o obisku telovadnih ur. Vse te knjige so srečno preživele okupacijo. Po okupatorjevem ukazu so morala vsa društva oddati svoje imetje in knjige, občinski tajnik Jan Ulman pa jih je spretno skril na podstrešju kakor tudi časopisno kroniko in razne dokumente.

Namesto da bi dokazi predvojne društvene dejavnosti po osvoboditvi ostali v arhivu, so jih ob pomanjkanju surov in naših tovarnih papirja po letu 1950 poslali kot star papir v predelavo. Tako je zdaj zgodovinarju oteženo raziskovalno delo.

V kamniškem mestnem arhivu smo pregledali vse dokumente in pričevanja iz leta 1911 in 1912, vendar pa ni nobene omembe o tovarni na Perovem in njenem delovnem kolektivu. K sreči pa hrani nekaj uradnih knjig kamniške občine Zgodovinski arhiv Ljubljana na Mestnem trgu št. 27, med njimi Delovodnik kamniške občine za dobo od 1907 do konca leta 1911 in pa Poselski in delavski zapisnik 1897-1920. Ko sem letos pregledoval zajetni Delovodnik z nekaj tisoč vpisi, je arhivar Rado Vodenik prinesel še Poselski zapisnik z ugotovitvijo: „Tu pa je vpisan Josip Broz.“

Poselski in delavski zapisnik je vezana knjiga v velikosti 33 x 22 cm s 500 stranmi, že precej zrahljana v vezavi. Na vsaki strani je prostora za 13 prijaviteljev. V šestih rubrikah so poleg priimka in imena vpisani še rojstni podatki in pristojnost, ime delodajalca, čas od kdaj in do kdaj je bil zaposlen in kakšno izkaznico je imel (delavsko ali poselsko knjižico) in opomba. Seznam prijaviteljev so vodili po abecednem redu, tako da so pod vsako črko navedeni vsi prijavitelji z isto začetnico in je iskanje v knjigi zelo olajšano. Na strani 27 je kot sedmi vpisan Broz Josip, pomočnik delavec, rojen 1893 (občina) Sela Zagorska, okraj Klanjec. V rubriki pri kom služi je zapisana Kranjska železninarska družba, nato pa datum od 25. 7. 1911 do 18. 4. 1912. Poslovna knjižica mu je bila izstavljena (v domači občini ali v Kamniku?) dne 24. septembra 1911 pod števil. 18/910, kar je morda številka katkega dokumenta iz domačega kraja ali Zagreba. Opomba v rokah pomeni, da je imel knjižico pri sebi. Letnica rojstva 1893 je po pomoti ista kot v spričevalu vaješke šole v Sisku.

Iz teh podatkov je torej nesporno razvidno, da je Joža Broz delal v kamniški tovarni od 25. julija 1911 do 18. aprila 1912, ko je tovarna ustavila delo zaradi stečaja centrale na Dunaju. Delavci so še nekaj časa ostali v Kamniku v upanju, da bo morda delo v tovarni spet steklo. Ko pa ni bilo nobenega znaka, da bo kmalu kdo prevzel tovarno, so se razšli. S skupino, ki je odšla na Češko, je odpotoval tudi Joža Broz, ki bo čez štirideset let spet prišel v tovarno — to pot na obisk kot predsednik republike.

Pred desetimi leti je novinar Feri Zerdin za MLADINO obiskal tri še živeče Titove sodelavce z znane slike pred tovarno na Perovem iz leta 1912. To so bili Alojz Čebulj, Viktor Šubic in Karl Potokar. Povedali so marsikaj zanimivega o prihodu Joža Broza v Kamnik in o sprejemu v tovarno na delo. Iz njihovega razgovora posnemamo nekaj podatkov:

Čebulj: Mislil, da je Joža Broz prišel v Kamnik nekako junija meseca. Vem, da sem ga jaz prevzel, ker sem bil poslovođa oddelka.

Šubic: Da, nadelovodja Peter Veber je prišel k Čebulju in ga vprašal, ali naj vzamejo še enega novega delavca. Čebulj se je takoj ogrel zanj.

Čebulj: Poslali so ga k meni in jaz sem ga najprej vprašal: „Boš ubogal?“ „Bom,“ je odgovoril Joža. Pokazal sem mu, kako se brusijo noži in kako se „špona“. Ko sem se vrnil čez kako uro, sem videl, da dobro dela.

Potokar: Najprej je menda delal na montaži nato so ga kot dobrega delavca zaposlili pri stružnici.

Čebulj: Povedati moram, da je imel Joža zelo komplicirano delo. Takrat smo delali v tovarni kakih 25 vrst ključev. Joža jih je le izobal, dalje pa jih je oblikoval drug delavec.

Potokar: Stanoval sem z Jožo Brozom v isti hiši. Danes je to št. 20 na Kovinarski cesti. Po domače so pri hiši rekli „pri Matiju“, gospodar pa je bil Ulčar. Spodaj sta bili dve sobi, v katerih je stanovalo 6 delavcev, med njimi tudi Joža Broz. Spominjam se še Kluna, Slaka...

Danes tu stanuje Viktor Šubic, ki je takrat stanoval pri sosedu in prihajal večkrat na obisk k tovarišem iz tovarne. Ko je Tito leta 1952 obiskal tovarno Titan, je rekel: „Pojdimo gledat, kje sem stanoval.“ Sam je vodil spremstvo in točno zvil pred hišna vrata. Takoj je ugotovil, da so sedanja okna večja od takratnih.

Šubic: Pogosto smo hodili v Kamnik v gostilno „Pri Bundru“, kjer smo včasih tudi pokrovali. Jožase je držalbolj tiho in se ni navduševal za lumpanje. Najraje je tičal v knjigah.

Potokar: Knjige smo si izposojali v čitalnični knjižnici ali pa drug od drugega. Z bratom Janezom, ki je bil tudi Brozov sostanovalec, sta pogosto hodila na zaprice in sta se veliko menila o delavskih vprašanjih in zavarovanju delovnega človeka. Ker je bil Joža iz kajkavskega Zagorja, se je v govoru dokaj hitro približal našemu jeziku. Zanimal se je tudi za društveno življenje.

Poselski zapisnik. — Dienstboten-Protokoll.

Kako je pöslu ime in priimek	Od kod je doma ter številu te hiše	Pri kom služi	Odklé, dokl	Kakšno izkaznico ima ter kakšna pisma	Opomnja
K a a e b e s Dienstboten	Deffen Heimatsort und Haus-Nr.	Bei wem er in Diensten steht	Seit wann, bis wann	Deffen Legitimation und Documente	Anmerkung
Bereck Tran Keglar	1893 23/10 Ljubljana	Strojnik zoba družba	16/5 1911 — 23/7 1911	d.b. 2/5 1913 št. 159/103	n zoba
Bomur Mata pom. št. delavca	1885 Ljubljana	dotto	19/5 1911 — 9/8 1911	d.b. 16/5 11 št. 98	n zoba
Bester August fotograf. pom.	1891 št. Ljubljana	š. parnik Strojnik	22/5 1911 — 11/10 1911	d.b. 1/1 št. 7 1919	n zoba
Budja Michal hlapec	1892-189 Ljubljana	Frant. smarant.	20/6 1911 — 1/11 1911	d.b. 1/13 907 št. 8	n zoba
Barnič Mata vzavarski pom.	1888 Ljubljana	Adamič Jo. N.	24/7 1911 — 10/9 1911	podov. knj. 8. št. 1911 št. 12/41	n zoba
Perik Terenzija zoba delavca	1889 Ljubljana	Mucor Anton	8/7 1911 — 20/12 1911	p. knj. 19/8 1913	n zoba
Boz Josip pom. št. delavca	1893 Ljubljana	Strojnik zoba družba	25/7 1911 — 18/4 1912	podov. knj. 24/9 1911 št. 19/110	n zoba
Bomur Josip hlapec	1878 Ljubljana	Vrharovnik Martin	9/7 1911	d.b. 1/10 95 št. 24	n zoba

Čebulj: Takoj smo ga pridobili za Sokola in smo skupaj telovadili. Bil je celo zelo dober telovadec. Razen tega smo imeli v tovarni sindikalno organizacijo „Metallarbeiter Verein“ (zdravilne kovinarje). Ta organizacija je ščitila delavce, skrbela je za zaposlitev... Če si bil bolan, si dobil podporo, če si bil brez dela, prav tako.

Kmalu po prihodu v tovarno sem vprašal Broza: „Boš stopil v našo organizacijo?“ „Bom,“ je odgovoril brez razmišljanja.

Potokar: Joža se je hitro vključil v našo sredino. Vedno se je rad lepo oblačil, najraje je nosil „pumparice“ kot mi. Kupil si je tudi sokolski krog in ga nosil na društvenih prireditvah. Saj je znana slika Sokolov v kroju, med njimi pa je tudi Joža Broz.

V prispevkih za Titov življenjski pisar, da je tovarna bankrotirala 18. aprila 1912 in odpustila vse delavce. Točneje je res, da je propadla dunajska družba, ki kateri je sodila kamniška tovarna, ki je zastavljala delo. Ker ni bilo izgleda, da bo v doglednem času delo v tovarni spet steklo, so se delavci razkropili. Med 18 delavci, ki so odšli na Češko v Jince Cenkov, so bili tudi Joža Broz, Čebulj, Šubic, Potokar, Tvrdy.

Od številnih delavci, ki so bile takrat zaposlene v tovarni na Perovem, je ena izmed redkih živečih, če ne sploh edina, 84-letna Jožefa Tominc, roj. Dolinšek, ki je takrat stanovala na Perovem.

„Seveda sem poznala Joža Broza, čeprav sem bila zaposlena v drugem oddelku. „Na dan pred odhodom skupine delavcev na Češko,“ se spominja Jožefa Tominc, „smo vsi noč plesali v dvorani kamniškega „kurhausa“. Ko smo se proti jutru vračali na Perovo, smo prepevali „Prej pa ne gremo dam, da se bo delal dan“. Prepričana sem, da je bil tudi Joža Broz z nami.“

„Kaj je s kamniškim kurhausom?“ je lani vprašal Tito, ko se je na Brdu pogovarjal s predstavniki družbenopolitičnih skupnosti Gorenjske. Za čudo, nihče od gostov, tudi tistih iz Kamnika, ni vedel, kaj pomeni beseda kurhaus. „No, zdravilišče,“ jim je pomagal Tito...

Viktor Šubic je še povedal: Nekoč sredi vojne sva se srečala s Tvrdijem in se menila o Brozu, ki vodi partizane. Ugibala sva, če je to tisti Joža, ki je delal z nama. Marija Ulčarjeva, pri kateri je bil Tito na stanovanju in hrani, je že leta 1942 dobila Titovo sliko. „Josip Broz? Ta fant je vendar živel pri nas!“

Ko je Valter Tvrdy leta 1952 prišel iz Sarajeva uživat pokoj v Kamnik, je nekoč prinesel v tovarno Titan sliko delavcev in dejal: „Na tej sliki je Josip Broz Tito!“ Sliko so nato za rojstni dan izročili Titu in ga „vraščali, če se spominja tistih časov. „To je Kamnik! Na sliki sem tudi jaz“. Mnogo jih je poznal po imenu, čeprav je od takrat minilo že 40 let. „Kje so zdaj Tvrdy, Šubic, Čebulj, Potokar? Kako živijo?“. Je povprašal Tito. Sliko pa je dal v svoj osebni album in obljubil, da bo kmalu obiskal Titan. Res je obljubo izpolnil 8. avgusta 1952.

„Na tovarniškem dvorišču je govoril in prijatelj Lojze Bešter me je prišel domov iskat. Tito me je takoj spoznal,“ pripoveduje Viktor Šubic. „Vidiš, Šubic, ti si že v pokoju, jaz pa še delam,“ je rekel Tito. Lojze Čebulj je obžaloval, da se takrat ni mogel srečati s Titom. „Veseli me pa, da se me še spominja.“ Tudi Karla Potokarja ni bilo doma, ko so ga prišli iskat.

Danes je živ le še Viktor Šubic, ki je pred nedavnim praznoval 84. rojstni dan. Dobro se spominja, kako so potovali na Češko. To pa sodi že k drugemu poglavju.

V posebnem razgovoru za Delo, ki ga je imel novinar Bogdan Pogačnik s predsednikom SFRJ Titom na Brdu maju 1974 (Delo, 25. maja 1974, sobotna priloga, stran 19) je tudi naslednja ugotovitev: Posebno rad poslušal Tito naše slovenske pesmi, in ko sem mu mimogrede sporočil željo pevcev Slovenskega okteta, da bi mu spet kdaj v ožjem krogu zapeli, je takoj odvrnil: „V redu, lahko tukaj!“

„Tudi sami dobro znate nekatere naše pesmi, saj smo vas že slišali, kako ste peli recimo Pleničke je prala prala mrzlem student“ in Tam za Turškim gričem...“

„Seveda, saj znam že od davnega veliko slovenskih pesmi. V Kamniku sem bil v pevskem društvu.“

V nobenem viru nismo mogli ugotoviti, da bi v tistem času delovalo v Kamniku kako drugo pevsko društvo razen Lire. Ali naj bi bil to dokaz, da je Joža Broz pel med Liraši? Zal so najstarejše knjige Lire doživele isto usodo kot sokolske.

Tako je torej mladi Joža Broz nastopil svoje prvo delovno mesto izven ožje domovine v kamniški kovinski tovarni na Perovem, ki se od 1918 naprej imenuje TITAN, in veseli nas, da se kot predsednik republike svojega bivanja v Kamniku tako rad spominja.

I. Zilka

Solidarnost v Slavonski Požegi

Ob koncu aprila je v pobratenem mestu Slavonski Požegi gostoval moški in ženski pevski zbor delavsko prosvetnega društva „Solidarnost“ iz Kamnika. Na gostovanje, ki je trajalo dva dni, je kamniške pevke in pevce povabil mešani zbor „Vjenac“ iz Slavonske Požege, ki je preteklo leto gostoval v Kamniku. Dva turistična avtobusa ljubljanskega Viatorja sta odpeljala na potveč kot 70 pevcev in go-

pevci in pevke so si po sprejemu na glavnem trgu ogledali živilsko industrijo Zvečevo, kjer je tudi ena najmodernejših tovarn čokolade v Jugoslaviji.

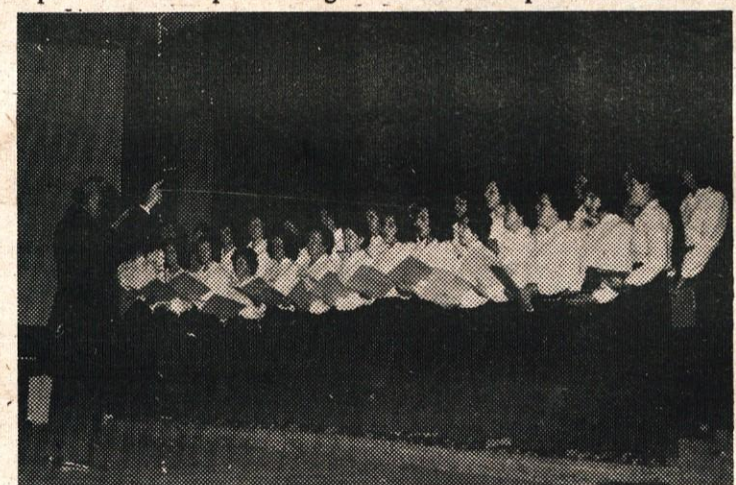
Zvečer je bil slavnostni koncert v veliki dvorani doma JLA, ki je kot nalašč za podobne prireditve. Moški zbor pod vodstvom zborovodje in skladatelja Viktorja Mihelčiča je zelo ubrano zapel skoraj 20 zborovskih pesmi domačih in

prepevajo tako kratek čas. Posebno lepo izpeta make-donska borbeno pesem „Bole mi leži“ je razvnela poslušalce, zlasti preživele osvoboditelje, saj je Požego osvobodila make-donska brigada. Poslušalci so kamniške pevke in pevce nagradili z dolgotrajnim ploskanjem. Po koncertu so se na tovarniškem večeru zbrali kamniški in domači pevci in prepevanja ni hotelo biti konec. Izmenjali so si tudi darila.

Drugi dan dopoldne so si Kamničani ogledali izletniški kraj Veliko z znanimi termalnimi vrelci in planinskim domom, kjer so jih domačini pogostili z domačimi specialitetami. Nato je goste pot vodila v Požego, kjer so jim razkazali mestne znamenitosti.

Ob povratku v Kamnik so se pevci in domačini odpeljali na hrib Kamensko, kjer stoji veličasten spomenik revoluciji. Kamničani so pred spomenikom položili venec in poslušali pripoved prvoborca o narodno-osvobodilni borbi v teh krajih.

Še dolgo časa so se gostje s pesmijo poslavljali od domačinov, ki so jih resnično gostoljubno sprejeli, tako kot znajo le goste iz pobratenega mesta. Gostovanje v Slavonski Požegi bo vsem pevkam in pevcem ostalo v nepozabnem spominu.

DEKLETA ŠO V POŽEGI PRVIČ ZAPELA

stov, med katerimi so bili tudi Franc Svetelj, predsednik občinske skupščine, Tone Fišer, sekretar komiteja občinske konference Zveze komunistov, in Janez Maleš, predsednik občinskega sindikalnega sveta ter seveda uspešen pevec v zboru Solidarnosti.

Kamničane so domačini pričakali nekaj kilometrov pred Slavonsko Požego in jih sprejeli z obveznim silcem žganja. Okrašena kolona avtomobilov z obema kamniškima avtobusoma je nato krenila v mesto, kjer so jih pričakali številni Požegani, ki so te dni slavili 30. obletnico osvoboditve mesta. Na glavnem trgu so gostom na čast igrali godbeniki, ki so bili oblečeni v slikovite uniforme nekdanjih Trenkovih pandurjev. Dekleta v narodnih nošah so gostom postregle z domačo potico in pijačo. Res prelep in veličasten je bil sprejem Kamničanov.

tujih skladateljev. Tudi ženski zbor, ki vadi šele dobre tri mesece, se je uspešno predstavil občinstvu, med katerimi so bili vsi predstavniki javnega življenja in nekateri izmed osvoboditeljev Slavonske Požege. Dekletom se res ni poznalo, da

NE LE NA KONCERTU, TUDI NA PROSTEM SO ZAPELI.

Trojno praznovanje

Kulturniška skupina pri osnovni organizaciji Zveze socialistične mladine v Komendi je 30. aprila 1975 v dvorani Doma v Komendi pripravila proslavo v počastitev praznika dela, dneva OF in tridesete obletnice osvoboditve.

Ker praznik dela ni samo praznovanje delovnih uspehov in načrtovanje bodočega dela, marveč tudi negovanje tradicije dolgega zgodovinskega obdobja delavskega gibanja in boja za delavske pravice, smo na kratko pregledali zgodovino tega boja v Evropi in še posebej pri nas. Spomnili smo se, kako se je hlapec Jernej napotil v svet, da bi poiskal pravico; kako je Voranc, mali koroški pastir, prvič doživel prvi maj; kaj je o svojem garaškem življenju povedal Drejnik Andrej.

Proslavo smo zaključili z besedami: „Na dnevniku Delo, glasilo SZDL, je natisnjeno geslo: Proletarci vseh dežel, združite se! Čeprav vsak dan listamo po časopisu, najbrž niti ne opazimo teh besed. Ne zavedamo se, da so to velike besede, katerih vsebinski uresničitev se moramo zahvaliti, da danes svobodno praznujemo svoj prvi maj. Letošnji praznik je še posebno svečan, saj obenem praznujemo tudi trideseto obletnico osvoboditve izpod fašizma. V tem zgodovinskem dejanju je imel naš narod veliko vlogo, saj so bili prav na našem ozemlju izbojevani mnogi odločilni in tudi zaključni boji v drugi svetovni vojni. Naša naloga je, da negujemo tradicije NOB in nadaljujemo socialistično revolucijo. Samo z dejanji in enotnostjo bratskih narodov Jugoslavije bomo dokazali, da smo vredni svoje slavne zgodovine, ki nam jo oporekajo sovrazniki našega samoupravnega socializma in politike neuvrščene Jugoslavije.“

V imenu predsedstva OO ZSMS Komenda se mladim kulturnikom zahvaljujem za sodelovanje. Posebej se zahvaljujem tovarišu Sreču Kermavrnarju, članu prosvetnega društva Komenda, za njegovo mentorsko delo in pomoč.

Mojca Založnik

PETEK, 30. maja

Mestno gledališče ljubljansko, A. Hieng: IZ-GUBLJENI SIN

Predstava bo ob 16,30 za popoldanski in ob 20. uri za večerni abonma. PETEK, 6. junija

Slovensko ljudsko gledališče Celje — J. B. Molier: LJUDOMRZNIK

Predstava bo ob 17. uri za popoldanski in ob 20. uri za večerni abonma.

m. b.

Izgradnja izobraževalnega centra — sestavni del razvoja občine

Kamniki z nekaterimi svojimi aktivnostmi odraža značilnosti tistega kremenitega izvirnega proletarstva, ki ga najljubša industrijska območja, četudi neprimerno večja in gospodarsko pomembnejša (npr. Kranj, Velenje, Novo mesto), razvijajo le v posnemanju. Pomislimo na naše pevske zборе, na spontano praznovanje 1. maja v Kamniški občini...

Torej imamo delavstvo, imamo delavsko zavest, toda pri vsem tem Kamnik gospodarsko in sicer vse bolj zaostaja za drugimi, „mlajšimi“ kraji. Na lestvici narodnega dohodka po slovenskih občinah smo vsako leto za kak klin nižje (pod 20. mestom), opustevajo kmetije, odseljujejo se domačini, „uvažamo“ pa že več kot polovico delavcev od drugod...

To lepo mesto ob vznožju Alp, ki ga mnogi primerjajo s Chamonijem, postaja spalno področje Ljubljancev, ki ustvarjajo dohodka v Kamniku, temveč drugod. Nam ostajajo domače in uvožene pridne roke, medtem ko drugje kotirajo na znanju. To dokazuje tabela 4; ki kaže izobrazbo delavcev v občini v primerjavi s slovenskim povprečjem.

Kvalifikacija	Število zaposl. v obč. Kamnik	% v obč.	% v SRS
Visoka strokovna izobrazba	185	2,01	3,74
Višja strokovna izobrazba	168	1,83	3,04
Srednja strokovna izobrazba	780	8,48	13,50
Nižja strokovna izobrazba	715	7,77	7,76
Visoko KV delavec	386	4,20	4,46
KV delavec	2196	23,87	26,77
Pol KV delavec	898	9,76	17,78
NK delavec	3427	37,25	23,03

Današnji proletarijat niso samo pridne roke, marveč vse bolj šolane, izobražene glave. Zaman bodo vsi napori gospodarstva, da bi dvignili proizvodnjo, zvišali standard, če si ne bomo ustvarili lastne baze znanja. Kake možnosti imajo kamniški občani priti do znanja in ga uporabiti v gospodarstvu? Pregled šol nam daje naslednja tabela

	Število sedežev	Število učencev	Število oddelkov	Število izmen
F. Albrehta	720	824	27	2
T. Brejca	560	694	23	2
Komenda—Moste	360	462	17	1/2
Štranje	436	389	17	1
ali-Gimnazija	252	312	10	2

Kaže nam, da ima le ena (centralna) šola enozimski pouk. Žal iz tabele ni mogoče razbrati, da se komaj še zgoziblje tretji izmen, da nam pereče manjka telovadnic, da so nekatera šolska poslopja nujno potrebna popravit... Vidimo tudi, da imamo v vsej občini le eno srednjo šolo — gimnazijo. In na to šolo se vpiše le okrog

četrtina vseh otrok, ki zaključijo osnovno šolanje. Torej učencem v vseh občinah ni mogoče pridobiti nobenega poklica, kajti gimnazija je edina srednja šola, ki poklica ne daje.

Skoraj nemogoče so tudi razmere za izobraževanje ob delu, saj delavska univerza nima niti kadrov niti primernih prostorov. V takem stanju ni čudno, da nazadujemo, da „uvažamo“ le pridne roke, da pa smo v znanju pod slovenskim povprečjem.

Ljubljana, Kranj in Domžale imajo šolstvo bolj razvito, toda to ni rešitev za Kamnik. Samo Tuhinjska dolina je dolga več kot 20 km. Kako se lahko vozijo v šolo v Ljubljano učenci iz teh krajev?

Med proizvodnjo oziroma gospodarstvom v občini in šolstvom je bil stik pretrgan. Res velika sredstva so bila vložena v osnovno šolstvo in varstvo, toda ta stopnja se ne izobražuje tako direktno za delo, kot srednja, višja in visoka (s skupnim imenom usmerjeno izobraževanje), od katerih pa imamo v Kamniku le gimnazijo.

Bodoči izobraževalni center, ki ga moramo čimprej začeti graditi, bo moral te stike spet vzpostaviti. V lastnem interesu, v interesu vseh občanov, zlasti gospodarstva in tudi zato, ker Kamnik, ki je že zdavnaj pokazal svoj pomen v slovenskem prostoru, ne sme več nazadovati. Tega so se gotovo zavedali občani leta 1973, ko so glasovali za samopriskupitev in se odločili, da se tudi v izobraževanju postavijo na lastne noge. Center bo izmed vseh šol, ki so Kamniku potrebne, lahko najprej s svojim delom začel vračati gospodarstvu in občini, kar sta vložila. Zato je tudi najbolj nujen. V času referenduma še ni bilo resolucije X. kongresa ZKI o prenosu vzgoje in izobraževanja, ki je leta 1974 usmeritev Kamničanom samo potrdila in naloge bodočega centra razširila.

V skladu s šolsko reformo na osnovi omenjene resolucije bo center moral sprejeti vse učence (dosedanjih štiriletnih in poklicnih šol) v 9. in 10. letu šolanja ter v skladu z odločitvami učencev in potrebami gospodarstva omogočiti nadaljnje šolanje in izobraževanje ob delu. Skupno torej približno 720 do 750 učencev. To pa je že šola, ki lahko kraju zagotovi razvoj, kot ga potrebuje in zasluži.

Na praznovanju v Ajdovščini ob 30-letnici ustanovitve prve slovenske vlade je predsednik izvršnega sveta SRS tov. Marinc poudaril, da je slovenska skupnost dolžna misliti na razvoj starih proletarskih središč.

Kamničani smo se že z referendumom leta 1973 opredelili za tak razvoj. Pravilnost naše usmeritve na področju izobraževanja je potrdila tudi resolucija X. kongresa in center, ki ga bomo začeli graditi, bo hkrati jamstvo več, da ne bomo zaostali za razvojem.

S centrom dohitimo zamujeno in hkrati dajemo možnost razvoja osnovnega šolstva v smeri celodnevne šole. Center bo moral biti povezovalnik med gospodarstvom in šolstvom, izobraževanje pa postati soodgovorno za razvoj občine. Ob takih nalogah bo občina ne le zadržala svoje šolstvo, marveč ga še razširila in si ustvarila bazo znanja za svoj lastni razvoj.

L. J.

Kamnik pred 100 leti

Francozi v Kamniku — Pod tem naslovom so Slovensko gledališče v Ljubljani uprizorilo 2. maja izvirno igro, ki jo je napisal Jakob Alešovec. Snov je iz domače zgodovine. Alešovec je za slovensko gledališče napisal že 10 iger, za naš oder pa jih je priredil nad 40. (Slovenski narod, 1. maja 1875) V številkah dne 6. maja Slovenski narod odklanja ta „monstrum“ pisatelja Alešovca, ki je bil preveč radodaren s pokanjem pušk in samokresov ter primojduševskim vzklikanjem. (Danes bi morda ta kamniška „kavbojka“ vžgala). Občinstvo pa je igro sprejelo z živahnim odobravanjem.

Igra ima osem slik. V prvi sliki predstavlja pisatelj nekaj kamniških meščanov, ki se z županom pogovarjajo o bližnjem Francozov. V tem pride „divji Janko“ k meščanu Klavcu iskati denar na posodo. Ker mu ga le-ta odkloni, pošlje Janko prijatelja Pavla, naj pretepe Klavca... Dejanje je zelo razgibano, polno nenadnih obratov, ubojev francoskih vojakov, drznih begov iz ječe, rešitev pred smrtno obsodbo. Županova hčerka Rozika, ki se je vnela za divjaka Janka, pa s svojim pogumom in lepoto rešuje kritične zapletljaje. Prava kavbojka!

750 let mesta Kamnika 43

Med kamniškimi meščani je bil gotovo eden najimenitnejših Janez Solza (Sulsa, Sulse). Njegovo ime večkrat najdemo v listinah. Vojvoda Friderik Tirolski mu je podelil 7. julija 1426 desetino od pet in pol kmetije na Rodici v menški fari in desetino od pet kmetij v „Zerwischah“, najbrž v Tuhinjskih Cirkušah. Dne 14. junija 1428 pa sta Janez Solza in njegova žena Marjeta kupila dvor na Perovem s mlinom in gozdom vred (seveda od vojvode Friderika „s praznim žepom“). Tri leta kasneje pa je Janez Solza prodal ta dvor na Perovem kamniškemu meščanu Jakobu Achperu iz Nevelj. Vojvoda Friderik je Achperu potrdil fevd o tem dvoru s mlinom in gozdom vred 17. maja 1432, kakor je razvidno iz listine, ki so jo napisali v Innsbrucku. Dne 16. junija 1431 pa je vojvoda Friderik potrdil Janku Kluku travnik na Perovem pred kamniškim mestom, ki ga je ta kupil od Janeza Solze.

S hčerjo Janeza Solze, Ano, je bil oženjen kamniški meščan Lenart, kateremu sta Solza in njegova žena Marjeta leta 1428 dala za doto desetino od 6 in pol kmetije v Rodici v menški fari. Po smrti Janeza Solze je njegova žena Marjeta prodala svojemu zetu Lenartu desetino v Cirkušah v Tuhinjski dolini, vojvoda Friderik pa je 17. maja 1432 v Innsbrucku podpisal listino, da potrdi to kupčijo in prepušča desetino kamniškemu meščanu Lenartu kot fevd.

Listina z dne 14. junija 1428 imenuje kamniškega meščana Križaja (Crise), ki je Janezu Ingveru prodal desetino od devet in pol kmetije, in sicer štiri v Lazah, tri in pol na Hribu in dve v Steblevku v Tuhinjski dolini. Kamniška meščana sta bila tudi Jernej Herič in njegov sin Viljem, ki sta omenjena v listini z dne 8. aprila 1428, v kateri vojvoda Friderik daje Viljemu in fevd dedščino njegovega očeta Jerneja, in sicer žitno desetino v Zgornjem in Spodnjem Brniku ter v Poženju pri Cerkliju, potem v Jaršah pri Mengšu, eno kmetijo na Količevem, eno v Kompolju pri Krašnji, dve v Vrbi pri Dobu, mlin in stope v Kamniku v Novem trgu ob Bistrici pod Lizino hribo. (Verjetno je bil ta mlin na istem mestu kot se v prejšnjem stoletju Bečev mlin pri sedanjih hiši št. 1 v Novem trgu ob železnem mostu).

Leta 1432 je vojvoda Friderik dal ljubljanskemu meščanu Nikolaju Matu (Mat) v fevd desetino v Koših pri Kamniku.

Ljubljanski meščan Henrik Stauthaimer in njegov brat Friderik sta 4. januarja 1429 kupila od bratov Gallenberžanov za 504 funte vinarjev devet kmetij in eno desetino. Kmetije so bile v moravski fari, desetina pa v Palovčah pri Kamniku. Henrik in njegova žena Katarina sta se obvezala, da v primeru, če ne bosta dobila otrok, volita ta posestva kartuzijanskemu samostanu v Bistri.

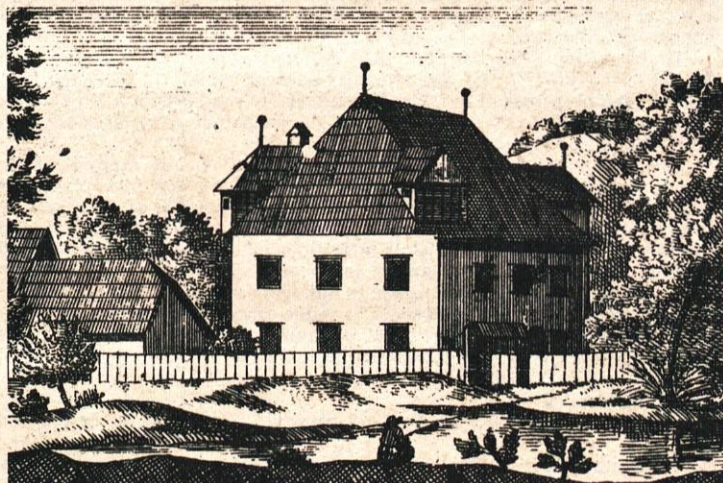
Ljubljanski meščan Friderik Dolci (Lustaler) je kupil dve kmetiji v Dolu in Depali vasi od Gregorjeve žene Katarine s Perovega pri Kamniku. Fevd teh dveh kmetij je Katarina prepustila vojvodi Frideriku v listini z dne 12. decembra 1427. Vojvoda Friderik Tirolski je Pavlu Dolskemu dovolil, da za leto obdrži obe kmetiji, 25. junija 1428 pa mu jih je dal v fevd.

Se nekaj je iz dobe vladanja Friderika Tirolskega znanega o kamniških meščanih in o dogajanju v mestu. Na listini z dne 22. aprila leta 1426, ki je precej izjedena od moljev, beremo, da je kamniški spital kupil od Sey (rida?) in njegove žene Marjete dve mesnici v Kamniku pred mostom za 32 (najbrž mark šilingov). Pečatila sta Sey... in Eberhard, kmet z Iga. Kamniški župnik Filip je leta 1426 prodal v Kalih (Zakal pod Kravcem?) tamkajšnja cerkvena zemljišča, zaradi prevelike razdalje, cerkvi v Cerkliju za 30 mark. Patrijarh Ludovik je to prodajo potrdil dne 24. junija 1426 z dostavkom, da župnik Filip za ta znesek kupi druge primerne njive za kamniško cerkev.

Za Friderikom Tirolskim je več kot pol stoletja vladal v naših krajih vojvoda Friderik. V snežni nemški cesar Friderik III.

Kamniku, kjer mu je posebno ugajal Mali grad na visoki skali sredi mesta. Na prošnjo sodnika, mestnega sveta in meščanov Kamnika je nato 8. februarja 1444 izdal v Ljubljani listino, s katero je potrdil vse privilegije, ki so jih naklonili mestu Kamniku njegov oče Ernest in njegovi predniki. Potrdil je tudi ostale pravice in navade Kamnika. Kmalu pa so se Kamničani pritožili pri cesarju, da jih še vedno pozivajo pred deželno sodišče v Ljubljano. Zato je Friderik III. z listino, ki jo je izdal 3. maja 1447 v Ptuj, sporočil deželnemu glavarju na Kranjskem Dujmu Frankopankemu, grofu Modruškemu, da je kamniškim meščanom potrdil privilegije svojih prednikov glede lastnega sodnika, ker so se pritožili, da jih vabijo v Ljubljano pred deželno sodišče. Naj zato deželni glavar pusti Kamničane pri teh starih pravicah in jih ščiti in ne vabi pred deželno sodišče.

Kakor pa lahko ugotovimo, deželni glavar Stefan Frankopan, brat ali sin Dujmov, ni upošteval navodil, ki jih je cesar sporočil Dujmu glede pristojnosti kamniškega sodnika. Spet so se Kamničani morali pritožiti cesarju, da jih deželni glavar vabi pred deželno sodišče v Ljubljano, čeprav imajo lastnega sodnika. V Dunajskem Novem mestu je 22. marca 1454 cesar Friderik izdal novo listino, s katero naroča grofu Stefanu Frankopanu, deželnemu glavarju na Kranjskem, naj ne vabi kamniških meščanov pred deželno sodišče v Ljubljano, ker imajo stare privilegije, da jih sodi le njihov mestni sodnik, in so se zaradi tega pritožili. Na prošnjo kamniških meščanov je nato Friderik III. izdal 30. maja 1460 v Dunajskem Novem mestu novo listino, v kateri je ponovno potrdil privilegije vojvode Ernesta in Leopolda glede pristojnosti kamniških meščanov izključno samo lastnemu mestnemu sodniku. Kot vidimo iz naštetih dokumentov, so se morali Kamničani nenehno boriti za svoje pravice, ki so jim jih skušali deželni glavarji okrniti.

VALVASORJEVA UPODOBITEV GRAŠČINE ZGORNJE PEROVO S POGLEDOM Z VZHODNE STRANI

O obisku cesarja Friderika v Kamniku govori tudi dramatična slika „Cesar Friderik na Malem gradu“, ki jo je spisal kamniški pesnik in dramatik Anton Medved in so jo leta 1898 dvakrat uprizorili v deželnem gledališču v Ljubljani ob proslavi petdesetletnice vladanja cesarja Franca Jožefa. V kratki igri nastopajo poleg cesarja tudi znane zgodovinske osebnosti in v zaključnem prizoru jim starec prerok razkriva bodočnost: lepa Ana Hertenselsova postane opatinja v mekinjskem samostanu, Žiga Lamberg, sin graščaka na Zapirah prvi škof ljubljanski, cesarjev tajnik Enej Silvij Piccolomini — tržaški škof in potem papež Pij II., cesar Friderik pa da bo vladal trideset let in da bo iz njegovega rodu vzrastel vladar, ki bo tudi vladal nad petdeset let. (Ta vladar je bil pač cesar Franc Jožef, ki je vladal celih 68 let). Ob šestdesetletnici vladanja Franca Jožefa leta 1908 je Medved objavil dramatično sliko o cesarju Frideriku na Malem gradu v „Domu in Svetu“, izpustil pa je prizor o starcu preroku.

Kljub miroljubnosti, ki jo je cesar Friderik hotel ohraniti, pa je moral večkrat prijeti za orožje. V boju za varuštvo mladega Ladislava Posmrtnika leta 1446 so Madžari s 25000 vojakov pridri v naše kraje in pustili po Štajerski, Koroški in Kranjski. Po smrti zadnjega celjskega grofa Ulrika leta 1456 je Friderik podedoval ogromno celjsko dedščino. Toda za bogato dedščino so se potegovali še drugi. Češki vojskovodja Jan Vitovec naj bi zastopal koristi Ulrikove vdove Katarine, hčerke srbskega despota Jurija Brankovića. Cesar je Vitovcu prepustil grad Strmec (Sternberg) pri Beljaku in ga imenoval za šternberškega barona. Ogrski kralj Ladislav pa je Vitovcu ponudil več kot Friderik in si ga pridobil. Vitovec se je obrnil proti cesarju in ga oblegel v gornjelijem gradu, ki ga pa ni mogel zavzeti. Zdar so se boji za celjsko dedščino z vsro silo razmahali in so posebno hudo divjali po

slovenskih deželah. Cesar je osvojil Trojane na Kranjsko, zažgal Škofjo Loko in opustošil več krajev. Ko se je hotel vrniti na Štajersko, so ga v Črnem grabnu pričakali kmetje in mu pobili mnogo vojakov. Vitovec je na Štajerskem zbral nove čete in se strahovito maščeval nad kmeti. Ko je nato leta 1457 ogrski kralj Ladislav umrl, je bilo bojev za celjsko dedščino hitro konec. Vitovec in Katarina nista imela več opore. V poravnavi, ki so jo sklenili, je cesar dobil celjsko, ortenburško in šternberško četino, Katarini pa je dal v dosmrten užitek Krški grad in 2000 funtov vinarjev. Vitovec je dobil poleg gradu Krapine še Tirolsko mesto Lienz in grofijo Zagorsko. Tako je siromaški češki plemič postal mogočni baron Šternberški, grof Zagorski, hrvaški ban in cesarski svetnik.

Zdaj si pa še osvežimo spomin z dogodki in zvezi s turšimi osvajanji na Balkanu in napadi na naše ozemlje. Povedali smo že, da se je kralj Sigismund komaj rešil iz bitke pri Nikopolju leta 1396, kjer so srbske čete pod vodstvom Stefana Lazarevića mnogo pripomogle k turški zmagi. Sodelovale so tudi na turški strani v bitki pri Angori leta 1402, kjer je sultan Bajazid doživel strahovit poraz proti Timurlenkovim mongolskim četam. Srbi so že mislili, da je turška sila oslabela. Ko so se na povratku iz Male Azije ustavili v Carigradu, je bizantinski cesar podelil obema Lazarevićema naslov „despot“, kar je bila najvišja čast za cesarjem. Kot že vemo, je bil Sigismund poročen z Barbaro Celjsko, njen nečak Ulrik, zadnji celjski grof, pa je bil poročen s Katarino, hčerko srbskega despota Jurija Brankovića, ki je v obrambo proti Ogorim in Turkom zgradil trdnjavo Smederevo. Ogrsko poseganje po srbskem ozemlju je izzvalo Turke in Jurij Branković je moral z njimi skleniti premirje. Sigismund se je tudi nenehno vtilkal v notranje razprtije med bosenskim velikaši. Eden med njimi, Hrvoje Vukčić, je poklical na pomoč Turke, ki so leta 1415 ob reki Usori premagali Sigismundove čete in udarili čez Hrvaško in prvič prišli pod obzidje Ljubljane. Sigismund se je polakomnil tudi Zahumlja. Hrvojev sin Stefan Vukčić je poklical Turke, ki so leta 1436 vdrli v Vrhbosno, kasneje Sarajevo, ki je postalo izhodišče za turške napade na Hrvaško in Kranjsko. Stefan Vukčić se je pod turškim pokroviteljstvom v Milesevu oklical za hercega (vojvoda) sv. Save in zemlja hercegovca se je začela imenovati Hercegovina.

Evropa, ki so jo razjedali verski in politični spori, ni tvegala nobenega večjega pohoda proti Turkom. Po Sigismundovi smrti 1437 je njegov naslednik Albreht Habsburški (1437–1439) imel nenehne spore s plemstvom in ni mogel pomagati Srbom. Glavni junak borbe proti Turkom je bil ogrski velikaš Ivan Hunjadi, ki se je leta 1444 srečno rešil iz bitke pri Varni, kjer je padel ogrski kralj Ladislav. Zdaj je na Ogrskem nastala velika zmeda, končno pa je zavladal mladoletni sin Albrehta Habsburškega Ladislav Posmrtnik (1444–1457), kraljevi namestnik pa je bil Ivan Hunjadi. Ta je leta 1448 podvel zadnji pohod proti Turkom, zanašajoč se na pomoč albanskega junaka Skenderbege, ki pa je prišla prepozno. Hunjadi je bil premagan na Kosovem in se je moral umakniti. Odslej pa se začne doba velikih turških osvajanj pod vodstvom sultana Mohameda II. Turki so leta 1453 osvojili Carigrad, leta 1456 pa so že oblegali Beograd. Zaradi kuge, ki se je lotila obeh vojsk, pa so se Turki umaknili. Kot žrtvi kuge sta umrla Ivan Hunjadi in redovnik Ivan Kapistran, ki je z veliko gorečnostjo pozival ljudstvo v boj proti Turkom. Kot vemo, je Hunjadijev sin v slavo osvoboditve Beograda od Turkov dal ubiti zadnjega celjskega grofa Ulrika. Naslednje leto je umrl kralj Ladislav Posmrtnik. Leta 1459 je sultan Mohamed osvojil Smederevo in Srbija je za štiri stoletja padla pod turški jarem. Razen Dubrovnika so vse slovenske balkanske zemlje do konca stoletja prišle pod turško oblast, zadnja Črna gora leta 1499.

Po končanem propadu Srbije in Bosne sta morali glavno obrambo proti Turkom prevzeti Ogrska in Hrvaška. Novi ogrsko-hrvatski kralj Matija Korvin (1458–1490) se žal ni mogel popolnoma posvetiti vojevanju v Turki, ker je imel težke boje s cesarjem Friderikom III. za češke dežele.

Cesar Friderik je bil neodločen in namesto, da bi zbral močno vojsko proti Turkom, se je začel bojevati, da bi osvojil ogrske zemlje. Sicer je že zgodaj spoznal turško nevarnost in je poskrbel za utrditev mest. Že leta 1448 je ukazal utrditi mesta z močnim obzidjem in jarki. Kamničani so to njegovo naročilo zvesto izpolnili in začeli graditi jarek in utrjevali obzidje, kakršnega nam je potem slavni kranjski kronist Valvasor ohranil na svoji upodobitvi Kamnika. Vendar pa delo najbrž ni šlo tako zadovoljivo od rok, čeprav so morali meščani delati tlako pri gradnji. Na tlako so morali priti tudi podložniki mesta, samostana in cerkve izven kamniškega obzidja. Meščani so morali cesarju poročati, kako poteka zavarovanje mesta. Seveda je bil cesar upravičen v skrbah, saj je imel od mest velike dohodke. To odseva tudi z listine, ki jo je naslovil Kamničanom 18. avgusta 1451 iz Dunajskega Novega mesta in v kateri naroča kamniškemu sodniku naslednje: Ker je sedaj že večina samostanskih in drugih cerkvenih podložnikov iz kamniškega sodišča precej časa opravljala tlako pri gradnji mestnega jarka v Kamniku, ta pa še vedno ni dokončan, naj sedaj naroči tudi ostali samostanski in cerkvenim podložnikom, da pridejo tlačit po nekaj dni v jarek in ga pomagajo dokončati, da bodo v primeru sue imeli zatočišče v mestu.

(nadaljevanje prihodnje)

Novi dom upokojencev ob Nevljici sprejel prve oskrbovance

Republiška verifikacijska komisija je imela nalogo, da ugotovi, ali prostori v Domu funkcionalno odgovarjajo za socialni zavod.

Trenutno je v domu 37 oskrbovancev, 20 jih že čaka na sprejem, dokler ne bodo rešena vprašanja kadrov v domu, ki lahko sprejme 144 oskrbovancev.

Celotna investicija za gradnjo doma znaša približno 20.147.000 din, cena enega kvadratnega metra pa je 3.260 din. Na enega oskrbovanca pride 32 kvadratnih metrov celotne površine oziroma 28, če odštejemo vse pomožne prostore. Republiški normativi za tak zavod pa so določeni v višini 26 kvadratnih metrov na osebo.

Predvidena cena oskrbnega dne je za enega oskrbovanca v dvo-posteljni sobi 89,10 din (povprečno 2.700 din na mesec), v eno-posteljni sobi pa 101,90 (povprečno 3.080 din na mesec). Ta cena pa seveda velja le za zdrave oskrbovance brez dietalne prehrane, oziroma brez dodatne oskrbe za oskrbovanca. Dnevna cena dodatne oskrbe je za oskrbovanca, ki potrebuje stalno zdravniško in medicinsko pomoč, nadzor in varstvo pri opravljanju osnovnih življenjskih funkcij 26,25 din na dan, za oskrbovanca, ki potrebuje le del prej navedene dodatne oskrbe, pa je 16,80 din na dan; za sladkorno dieto 9,085 din in za ostalo dieto 5,00 din na dan.

Naj omenimo še to, da bo občinska skupnost za socialno skrbstvo, ki je do sedaj imela le zbor uporabnikov, dobila še drugega: zbor izvajalcev.

T. Molinarič

Tudi drugič uspešno

Občinski koordinacijski odbor za odpravo posledic potresa na Kozjanskem je oktobra 1974 v Kamniškem občanu podal poročilo o zbranih sredstvih za pomoč prizadetemu območju na Kozjanskem. Istočasno je pozval vse delovne ljudi in občane za vključitev v drugo fazo zbiranja pomoči za odpravo posledic potresa v KS Polje ob Sotli občina Šmarje pri Jelšah, za katero je bila zadolžena občina Kamnik skupno s SGP „Graditelj“. Rezultati poziva občinskega koordinacijskega odbora za drugo solidarnostno akcijo so naslednji:

do 7. 2. 1975 je bilo na žiro računu SDK Ljubljana – podružnica Kamnik zbrano 1.652.654,10 dinarjev.

Denar so nakazali:

Graditelj Kamnik
Stol Kamnik
Zarja Kamnik
Lončarska zadruha Komenda
Alprek Kamnik
Usluga Kamnik
Zivilska ind. Kamnik
Tovarna usnja Kamnik
Podjetje „Kamnik“
Metina Kamnik
Kozorog Kamnik
Gost. podj. Planika Kamnik
Arboretum Volčji potok
Svilanit Kamnik
Titan Kamnik
Komunalno podj. Kamnik
Svit Kamnik
Rudnik kaolina Črna
Gozdno gospod. Kamnik
Borovo Kamnik
Emona Kamnik
Viator Kamnik
Lj. mlekarne Kamnik
Triglav-konf. Kamnik
Osn.š. F. Albreht Kamnik
Sob Kamnik
Sodišče Kamnik
Stan. podj. Kamnik
Osn. šola Komenda
Muzej Kamnik
Lekarna Kamnik
Glasbena šola Kamnik
Delavska univerza Kamnik
Dijaški dom Kamnik
Otroški vrtec Kamnik
Gimnazija Kamnik
Osn.š. T. Brejc Kamnik
SDK Kamnik
Veterinarski zavod Kamnik
Osnovna šola Stranje
Krajevna skupnost Kamnik
Zav. za usposabljanje inval. ml. Kamnik
Postaja milice Kamnik
Zdravstveni dom Kamnik
Krajevna organ. RK Komenda
LB obresti
Društvo upokojencev Komenda
Solidarnostni stanovanjski sklad
Obč. odbor RK Kamnik
Osn. org. RK Kamnik
Obč. sindikalni svet Kamnik
Komite obč. konf. ZKS Kamnik
Obč. konferenca ZSMS Kamnik
raj. org. SZDL Tuhinj
SZDL Volčji potok
Krajevna skupnost Kamnik
Krajevna skupnost Duplica
Blaž Podgoršek, mesar – Kamnik
L. Ajtnik – ključ. – Šmarca
Glavač Ivan – M. Blejca 13
Kladunc SI. – Laze
Erbežnik A. – Stol Kamnik
„Lectarjev hram“ – Neža Stele – Kamnik
Albič Ivana – Potok – Laze
Koritnik Fr. mizar – Klanc
Vidic I. – Podgorje

din 32.469,35
222.085,00
20.929,75
2.681,90
43.040,40
2.132,35
34.131,75
94.673,50
134.403,10
24.936,40
2.852,10
3.335,25
2.783,55
71.305,00
193.018,45
7.201,20
45.677,95
32.695,30
7.853,50
526,25
66,35
12.815,55
690,20
151,40
10.748,55
166.072,15
1.297,55
911,70
2.437,05
578,35
1.838,85
906,80
614,75
2.786,00
4.055,85
2.108,95
7.799,45
2.171,90
865,00
2.637,00
340,00
17.494,10
1.977,80
8.676,80
-1.240,00
36,45
500,00
399.337,80
590,00
1.600,00
320,25
338,95
108,50
2.695,00
130,00
12.182,00
1.045,00
500,00
409,00
527,00
400,00
540,00
240,00
240,00
700,00
200,00

Tako zbran denar nakazujemo Samoupravni stanovanjski skupnosti v občini Šmarje pri Jelšah.

Občinski koordinacijski odbor se vsem delovnim ljudem in občanom zahvaljuje za solidarnostno pomoč pri odpravi posledic potresa na Kozjanskem in ugotavlja, da smo v Kamniku ponovno uspešno opravili solidarnostni izpit.

OBČINSKI KOORDINACIJSKI ODBOR
ZA ODPRAVO POSLEDIC POTRESA
NA KOZJANSKEM

NA GIMNAZIJI TUDI PEDAGOŠKA SMER

Spremembam na področju usmerjenega izobraževanja (srednjih, višjih in visokih šol) se prilagaja tudi gimnazija Rudolfa Maistra v Kamniku. Po novem bo namreč to izobraževanje urejeno po fazah: učenci, ki bodo zaključili 8. razred osnovne šole, bodo lahko odšli bodisi takoj v proizvodnjo, bodisi naprej v 1. fazo usmerjenega izobraževanja. Ta 1. faza bo skupna osnova za vse nadaljnje šole, ne glede na smer, oz. stroko. Do popolne uresničitve teh sprememb bo prihajalo postopoma, med prvimi pa bo začelo reform: uresničevati pedagoško šolstvo, in sicer že letos.

Tako bodo že letos učenci, ki so končali 8. razred in se nameravajo vpisati na „učiteljske“, začeli svoje šolanje kar v Kamniku, in sicer za prvi dve leti, potem pa ga nadaljevali na pedagoški gimnaziji v Ljubljani. Pouk na gimnaziji v Kamniku bo popolnoma enakovreden kot v Ljubljani in učencem ne bo treba delati nobenih „prestopnih“ izpitov, ki bodo študij nadaljevali.

Na gimnaziji Rudolfa Maistra v Kamniku bo vpisovanje od 18. do 27. junija vsak dan (razen v soboto in nedeljo) med 8. in 13. uro.

ZA VPIS JE TREBA IZPOLNITI:

Obr. 1,20 – Prijava za vpis v 1. razred gimnazije in strokovne šole, ki ga je izdala DZS, ter ga kolkovati z državnim kolekom za 2 din.

V rubriko „V kateri razred se učenec vpisuje“, je treba navesti: „V 1. razred gimnazije“ ali „V 1. razred gimnazije pedagoške smeri“.

Priiložiti je treba zadnje šolsko spričevalo in rojstni list.

Preizkusnih izpitov za vpis ne bo.

RAVNATELJSTVO

Varnost v prometu

Letos je število nesreč na naših cestah nekoliko manjše kot lani. Kljub večjemu številu vozil je bilo v vsej državi preteklo leto 1967 manj poškodovanih kot leta 1973 in 220 manj mrtvih. Občuten padec števila nesreč in posledic v zvezi z njimi je bil zabeležen tudi v SRS. Na območju občine Kamnik sta bili v preteklem letu dve prometni nesreči manj in dve smrtni 8 oseb je bilo sicer več poškodovanih, vendar je šlo v glavnem za manjše poškodbe. Tudi materialna škoda je bila nižja za 40 %, čeravno so bile cene delov vozil in uslug višje od predlanskih. Vzpodbudno in hvalevredno!

Morda bodo bralce zanimali podatki v zvezi s prometnimi nesrečami na naših cestah. Vse podatke so ljubезno posredovali na kamniški postaji milice. Analizirane so samo prometne nesreče, pri katerih je kot posledica nastala materialna škoda, ki je očitno presežala 10.000 dinarjev, ter pri katerih je prišlo do telesnih poškodb ali celo do smrti.

Iz tega sledi, da obravnavano stanje ni povsem identično z dejanskim stanjem na cestah, vendar je moč iz njih razbrati marsikaj zanimivega. Zanimiv je odstotek nesreč v posameznih mesecih. Od januarja do decembra si odstotki sledijo v naslednjem vrstnem redu:

VEDNO VEČ RAZBITE PLOČEVINE

1. 4 %, 5 %, 11 %, 13 %, 7 %, 8 %, 11 %, 10 %, 7 %, 9 %, 5 % in 10 %. Pouk iz tega bi morda bil: v prvih dveh mesecih leta smo nekoliko redkeje na cesti in še takrat močno pozorni zaradi snega in zmrzali. Meseca marca, ko se je svet že nekoliko otopil, pa postajamo že bolj neugnani in zanemarjamo budnost na cesti, čeravno bi morala biti le-ta še vedno aktualna zaradi različnih posledic zime. Postajamo številnejši v prometu in morda tudi prezahtevni v želji, da bi dohiteli, kar smo zaradi zime zamudili. V naslednjih mesecih si slede oscilacije, ki jim ni lahko najti pojasnila. Izreden padec se pojavlja v novembru. In zakaj mu vsaj približno ni enak december?

2. Glede nezdod po dnevih v mesecu le toliko, da jih je bilo v dneh med 9. in 17. kar 52 % od skupnega števila. Tu bi se med drugim lahko vprašali, kdaj v naših obratih prejemamo OD, kajti v tistih dneh so tudi lokali bolj obiskani. Naj ne bo odveč geslo NE PIJMO, KADAR VOZIMO.

3. Kako si slede nezdode po dnevih v tednu: največ, po 20 odstotkov, jih je bilo v ponedeljkih in sredo, v drugih dneh od 11 do 14 odstotkov. Ze od nekdaj velja, da je ponedeljek najbolj „utrujen“ dan v tednu, in velja povečati previdnost zlasti še na ta dan.

Ugotovljeno je, da je bila večina nezdod v popoldanskem času – tri četrtine. Vzrokov za to bo verjetno več. Medtem ko dopoldne prevladuje „službeni“ promet, je popoldne v veliki meri zastopan tudi promet po zasebnih opravkih. Spričo tega in dejstva, da je popoldne več ljudi prostih kot dopoldne, je popoldne promet gostejši, in so tudi razmere na cestah bolj kritične. Te pa povzročajo zlasti tisti, ki se za volanom ne morejo ali nečesto obvladati. Prav njim gre opozorilo – bodite vendar obzirnejši do drugih uporabnikov ceste! S tem ne ustrežete le drugim, ampak rešujete tudi samega sebe.

5. Nesreče s smrtnim izidom so se dogodile: po dve na cestnem odseku Duplica – Kamnik in Kamnik – Ločica ter po ena na cestah Jeperca – Moste – Kamnik, Kamnik – vel. jez (podj. „KAMNIK“) in vel. jez – Črnivec. Približno enaka razvrstitev se ponavlja že nekaj let. Med smrtnimi primeri je bil tudi en otrok.

6. Po številu nezdod se uvrščajo med najnevarnejše naslednji cestni odseki: Kamnik – Ločica (16 %), Kamnik – Duplica (15 %), Kamnik – vel. jez (13 %) in Kamnik (mestne ulice 10 %).

7. Med poškodovanimi je bilo 15,5 % otrok in 21 % starih nad 50 let.

8. Kdo je na cesti najbolj ogrožen? Razumljivo tisti, ki so najmanj zavarovani. Praksa to vsak dan potrjuje: med mrtvimi so bili trije pešci, dva kolesarja, en motorist in en sopotnik v osebnem avtomobilu. Preživeli ponesrečenci pa se razvrščajo takole: kolesarji (27 %), pešci (22 %), motoristi (16 %) itd.

9. Izredno zanimivi so tudi vzroki prometnih nesreč. Na prva mesta se uvrščajo: nepravilna hitrost (23 %), izsiljevanje prednosti (19 %), nepravilnosti pešcev (12 %), nepravilno vključevanje v promet (11 %) itd. K temu je nujno dodati, da je bilo kar 312 % prometnih nesreč, pri katerih je bil vsaj eden od udeležencev v nesreči pod vplivom alkohola. Stanje, ki upravičeno vzbuja zaskrbljenost.

10. In na kraju še to, da je bilo med kršitelji predpisov v cestnem prometu kar 217 vinjenih (?), 215 brez vozniškega dovoljenja (?), 61 takih, ki so preveč sebično pritiskali na plin, 29 izsiljevalcev prednosti itd. Vsi ti so bili prijavljeni sodniku za prekrške. Preminogim pa so bili prisiljeni izreči mandatno kazen na kraju samem.

Tako, dragi bralec, pri kraju sem z navajanjem, rekel bi, mučnih števil. Upam, da so bile vsaj za silo zanimive, ker govore o nas in za nas. Brezpredmetne bodo morda le za tiste redke posameznike, ki se poživljajo na red in varnost v prometu. Žal se ne zavedajo, da so sami največkrat povzročitelji težav v prometu, materialnih posledic in predmet obravnave pri organih nadzora. Številke, ki sem jih navedel, pa govore:

- da smo povzročili manj nesreč in njihovih posledic,
- da pa je nesreč in njihov posledic še vedno mnogo in preveč,
- da smo še vedno pogostokrat predrzni, nepreudarni, v zmoti in kakorkoli že navzkriž s prometnimi predpisi in z etiko vzornega voznika, pešca,
- da imamo na cesti kdaj tudi „slab dan“, in nam ne gre vse tako, kakor znamo ali bi želeli,
- da so organi nadzora v prometu prisotni, in bi bilo prav, če bi bili še bolj,
- da odredba o omejitvi hitrosti na 80 oziroma na 100 km/h le ni bila nepomembna,
- da še obstajajo realne možnosti, da bi zmanjšali število nesreč, če bi si vsak udeleženec v prometu, pešec, kolesar ali voznik, še bolj prizadeval prilagoditi se predpisom, ki urejajo varnost v prometu, in s tem tudi razmeram, ki trenutno vladajo na cesti.

družbe nekaj časa namenjenega tudi tej vrsti vzgoje.

Prvi del tekmovanja je vedno na osnovnih šolah. To je razredno in šolsko tekmovanje. Najboljši štirje kolesarji iz petih in šestih razredov tvorijo ekipo, najboljši štirje iz sedmega in osmega razreda pa drugo ekipo. Tekmovanje je iz treh delov, in sicer:

- poznavanje cestnoprometnih predpisov
- vožnja s kolesom po prometnem poligonu
- vožnja s kolesom po spretnostnem poligonu.

Rezultati prometne vzgoje kakor tudi tekmovanja pa ne morejo zadovoljiti, saj v občini Kamnik nimamo prometnega poligona, kjer učenci lahko trenirali vse leto. Takšen prometni poligon imajo mnoge osnovne šole na Gorenjskem in tudi v Ljubljani. Učenci zato na področju in republiškem tekmovanju dosegajo lepe uspehe.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kamnik je na zadnjih sej sklenil, da mora biti v letošnjem letu zgrajen prometni poligon, tako naj bi naši učenci – kolesarji dobili vsaj približno enake možnosti, jih imajo učenci na že omenjenih področjih.

Letošnje tekmovanje je bilo na prostoru ob skladišču trgovskega podjetja Kočna. Tudi lansko leto nam je to podjetje omogočilo izvedbo področnega tekmovanja, s tem da so nam odstopili prostor, kjer smo začrtali oba pagona.

Na občinskem tekmovanju je sodelovalo 32 učencev iz vseh štirih osnovnih šol. Razdeljeni so bili v dve skupini s po 16 tekmovalci.

Rezultati:

I. skupina – učenci 5. in 6. razreda

1. Jana Sušnik, 2. Mirko Kregar, 3. Samo Kladnik – vsi osnovna šola Stranje;

4. Rok Pibernik – osnovna šola Komenda – Moste.

II. skupina – učenci 7. in 8. razreda

1. Peter Pibernik – osnovna šola Komenda – Moste
2. Zoran Hribar – osnovna šola Frana Albrehta
3. Marko Lah – osnovna šola Komenda – Moste
4. Stane Pibernik – osnovna šola Frana Albrehta

Učenci so prejeli praktična darila, ki so jih prispevale kamniške delovne organizacije. Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se zahvaljuje vsem tovarnam, ki so prispevale darila oziroma omogočile prevoz učencev področno tekmovanje gorenjskih občin v Radovljico.

Na področnem tekmovanju so naši učenci dosegli solidne uvrstitve. Peter Pibernik, učenec 8. razreda osnovne šole Komenda – Moste, je zasedel četrto mesto in se uvrstil na republiško tekmovanje, ki je bilo v Kopru.

Učenka Jana Sušnik iz osnovne šole Stranje je zasedla peto mesto, Mirko Kregar iz osnovne šole Stranje pa deveto mesto. Na tekmovanju je sodelovalo 48 učencev iz šestih gorenjskih občin, ki so bili razdeljeni v dve skupini s po 24 učenci.

Da bi preprečili vse pogostejše nesreče na naših cestah, tudi med pionirji, ima takšna oblika prometne vzgoje in tekmovanja zelo pozitiven pomen. Naloga vseh učiteljev in profesorjev, ki imajo na naših osnovnih šolah in na srednjih šolah opraviti to vrsto vzgoje, je, da pritegnejo čimveč številne učencev in dijakov k sodelovanju v prometnih krožkih. S tem bomo poskušali zmanjšati krvni davek, ki ga vsak dan zahtevajo naše ceste.

Miha Bab

PIONIRJI MED OCENJEVALNO VOZNJO

CELODNEVNA ŠOLA GLEDANA SKOZI PRIZMO REALNOST

Danes skoraj ni človeka med nami, ki ne bi še nič slišal o celodnevni šoli. O njej pišejo časopisi, strokovne revije, spregovorila sta tudi radio in televizija. Manj pa je ljudi, ki vedo, kaj celodnevna šola pomeni, nihče pa ne kakšni bodo končni rezultati uvedbe celodnevne šole. Vse, kar mislimo, kar rečemo o celodnevni šoli, je čista dedukcija, ki bi jo morali empirično verificirati. Kaže pa, da se nam zelo mudi. Pri vsej naglici pa le ne bi napak, če bi se le poslužili empirične verifikacije. Šele na ta način natančno ugotovili, kaj je celodnevna šola, kako vpliva na razvoj mlade osebnosti. V mislih seveda imam vsestransko razvito osebnost, ki je temeljni pogoj za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Menim, da kot družba, ki se v svojem razvoju naslanja na marksistično ideologijo in prakso, ne smeli pri reševanju ključnih družbenih vprašanj kazati znanosti kulturneč bi jo morali upoštevati na vsakem koraku. Ker pa je znanost kritična analiza stvarnosti, je nujno iz te analize izhajati in graditi na njej. Vse, kar gradimo brez kritične analize stvarnosti, je zgrajeno na pesčeni tleh. Pri se preveč radi poslužujemo metode, ki slavi na izreku: „Če bo spičar bo do vile, če bo ploščato, bo lopata.“ Te metode se danes ne poslužuje več v nobeni še tako bogati deželi. Ko že na vsakem koraku poudarjamo pomen marksistične ideologije, bi bilo prav, če bi jo vpletli tudi v našo stvarnost.

Seveda bi me napačno razumeli, če bi mislili, da sem celodnevni šoli nenaklonjen. Ne, le zato se zavzemam, da bi se pri urejanju še tako drobno problemov naslanjali na izsledku znanosti.

V ideji celodnevne šole pa lahko rečem, da je kot ideja fantastična in se je porodila iz plemenitih želja nuditi vsem otrokom enake možnosti izobraževanja. Ideja celodnevne šole je odraz zavesti najnaprednejših sil naše družbe. Zato jo moramo podpreti in stremeti za njeno uresničitve v vsakljinski praksi, seveda ob predhodni empirični verifikaciji.

Ideja o celodnevni šoli naj bi dosledno uresničevala vzgojni smot samoupravne socialistične družbe, vsestransko razviti mladost osebnost. Smoter vsestranske razvite osebnosti sicer ni nov. Poznali so ga že v antiki, komunizmu in renesansi in novem komunizmu. Razlika je samo v tem, da bil ta smoter v prejšnjih obdobjih namenjen izbranim posameznikom, v današnji pa je namenjen vsem članom družbene skupnosti. Žal pa tega visoko postavljenega vzgojnega smotra ne dosegamo pri vseh otrocih enako. Celodnevna šola pa naj bi postopoma zagotovila enake vzgojno in izobraževalne možnosti za vse otroke. Seveda pa bodo tudi po uvedbi celodnevne šole ostale nekatere razlike, zakaj otrok bi še vedno preživel večji del dneva v okviru svoje družine. Vse družine pa vemo, da ne dajo otrokom enakih vzgojnih možnosti.

Poleg teh nekaj problemov, ki sem jih navedel, ostajajo še drugi, ki pa vsaj po mojem mnenju, laže rešljivi. Sem sodi predvsem pomanjkanje šolskih prostorov (tu mislim seveda ustrezne prostore) in pomanjkanje vsaj sobljenih učiteljev.

Samo bežna analiza omenjenih pogojev v naši občini nas bo prisilila razmišljanju, predvsem pa bomo morali hitro ukrepati. Ostati samo ugotovitvah bo nemogoče. Poskusiti bo potrebno za ustrezne prostore, tem pa ne bomo smeli zanemariti kadrovskih problemov. Ob tem pa nujno spremeniti tudi stanovanjsko politiko in z njo odnos do prosvetnih delavcev. Le-ta sedaj ni samo najboljša.

Osebnost celodnevne šole pozdravljam, ker sem prepričan, da rezultat poštena želja izboljšati našo vzgojo in izobraževanje. S tem pa bi prav gotovo izboljšali tudi odnos do prosvetnih delavcev in njihovih del. Uvedba celodnevne šole je mimo vsega naša osrednja politična naloga, za se ji ne bomo smeli izogniti. Skodljivo pa bi bilo tudi zavlačevanje pri ustvarjanju pogojev zanjo.

In kako je s pogoji za uvedbo celodnevne šole v naši občini? Trenutno zelo slabo. Prav to pa nam mora služiti kot vzpodbuda za čimprejšnje oblikovanje pogojev. Začeti bo pač treba pri temeljih, in to čimprej. Seveda pa ne bomo smeli pozabiti na temeljit pristop.

Občinsko šolsko tekmovanje »Kaj veš o prometu«

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Kamnik prireja že vrsto let občinsko šolsko tekmovanje pionirjev – kolesarjev pod nazivom „Kaj veš o prometu“.

Največji namen ni samo takmovanje, ampak usposabljanje naših mladih kolesarjev, da se bodo v prometu ravnali, tako kot zahtevajo cestnoprometni predpisi.

Na vseh štirih osnovnih šolah v občini Kamnik delujejo tudi prometni krožki, v katerih se učenci s pomočjo svojih mentorjev spoznavajo s prometnimi predpisi, ki veljajo za pešce, kolesarje ter kolesarje s pomožnim motorjem. Prometna vzgoja je tudi vključena v izobraževalni proces na osnovnih šolah, kjer je pri tehnični pouku ter pri pouku spoznavanja

Odbor za medsebojna razmerja delavcev pri SGP »GRADITELJ« KAMNIK

RAZPISUJE ZA ŠOLSKO LETO 1975/76
NASLEDNJE ŠTIPENDIJE:

- 1 za študij na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo – oddelek za gradbeništvo
- 1 za študij na fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo – oddelek za arhitekturo
- 2 za študij na tehniški srednji šoli, arhitektonska smer
- 2 za študij na tehniški srednji šoli – delovodski oddelek
- 1 za študij na ekonomski srednji šoli

Prednost pri podelitvi štipendij imajo moški kandidati in študentje ter dijaki višjih letnikov. Štipendije bomo podeljevali skladno z določili SS o štipendiranju učencev in študentov ter določili SS o dopolnilnem izobraževanju. Prošnje za štipendije sprejema na predpisanem obrazcu 1,65 z vsemi prilogi splošna služba podjetja.

SGP GRADITELJ KAMNIK Kamnik, Maistrova 7

A

Podjetje ima v programu izobraževanja za leto 1975/76 predviden sprejem in učna mesta za:

- 20 vajencev tesarske ali zidarske stroke
- 2 vajenca elektro stroke
- 2 vajenca železokrivske stroke
- 1 vajenca ključavničarske stroke

Učna doba traja 36 mesecev (3 leta), od tega 2-krat po 4 in pol meseca v poklicni gradbeni šoli Ivana Kavčiča v Ljubljani ter 27 mesecev na učnih mestih v podjetju pod inštruktorjevim vodstvom. Kandidati morajo imeti uspešno končanih 8 razredov osnovne šole in morajo biti zdravstveno sposobni za opravljanje poklica. Zdravniški pregled opravijo na stroške podjetja.

Podjetje nudi vajencem v vsej učni dobi:

- status vajenca,
 - nagrado za: I. leto učenja 650 din (neto mesečno)
II. leto učenja 800 din (neto mesečno)
III. leto učenja 950 din (neto mesečno)
 - pravico udeležbe pri akordu in finančnem uspehu gradbišča oz. skupine,
 - brezplačni topli obrok vsak delovni dan (v vrednosti 9 din za obrok),
 - terenski dodatek v višini 17 din za vsak delovni dan,
 - brezplačno delovno obleko in delovne čevlje (1-krat letno),
 - brezplačno delovno orodje in učne pripomočke (1-krat v vsej učni dobi),
 - povračilo stroškov avtobusnega prevoza v času obiskovanja šole in prihoda na učno mesto,
 - vsako učno leto 41 dni (koledarskih) plačanih počitnic,
 - regres za letni dopust 1.000 din — enkrat letno.
- Podjetje sklepa s starši učencev medsebojne učne pogodbe od 15. junija 1975 do 31. avgusta 1975. Predložiti je potrebno spričevalo o opravljenem 8. razredu OŠ in zdravniško spričevalo.
- Redni pouk na poklicni gradbeni šoli v Ljubljani se prične vsakega 1. februarja ali 1. septembra v tekočem letu; praktično delo pri podjetju pa 7. julija 1975. Podrobnejše informacije lahko dobite pri splošni službi podjetja SGP Graditelj Kamnik, Maistrova ul. 7, telefon 831-237, vsak dan od 8. do 14. ure.

B

Podjetje ima v programu izobraževanja za leto 1975 predviden sprejem in mesta za:

- 12 delavcev za priučitev poklica — zidar
- 5 delavcev za priučitev poklica — tesar

Priučevanje traja 36 mesecev (tri leta), od tega 5 mesecev pri Zveznem centru za izobraževanje gradbenih inštruktorjev v Ljubljani ter 31 mesecev na učnih mestih v podjetju pod inštruktorjevim vodstvom.

Kandidati morajo v šolskem letu 1974/75:

- končati 6. ali 7. razred osnovne šole,
- izpolniti morajo osnovnošolsko obveznost,
- biti morajo stari 15 let,
- biti morajo do 30. junija 1975 prijavljeni pri zavodu za zaposlovanje v Kamniku,
- zavodu za zaposlovanje v Kamniku morajo predložiti delovno knjižico,
- na stroške podjetja morajo opraviti zdravniški pregled.

Podjetje nudi kandidatom za priučitev:

- status vajenca,
 - nagrado za: I. leto učenja 650 din (neto mesečno)
II. leto učenja 800 din (neto mesečno)
III. leto učenja 950 din (neto mesečno)
 - pravico do udeležbe pri akordu in finančnem uspehu gradbišča oz. skupine,
 - brezplačni topli obrok vsak delovni dan (v vrednosti 9 din za obrok),
 - terenski dodatek v višini 17 din za vsak delovni dan,
 - brezplačno delovno obleko in delovne čevlje (enkrat letno),
 - brezplačno delovno orodje in učne pripomočke (enkrat v vsej učni dobi),
 - povračilo stroškov avtobusnega prevoza v času obiskovanja šole in prihoda na učno mesto,
 - vsako učno leto 41 dni (koledarskih) plačanih počitnic,
 - regres za letni dopust 1.000 din (enkrat letno).
- Kandidati, ki se bodo uspešno priučili na delovnem mestu, bodo po preteku 3 let pridobili naziv KV zidar ali KV tesar. Podjetje sklepa s starši učencev medsebojne pogodbe od 15. junija 1975 do 31. avgusta 1975. Predložiti je potrebno potrdilo o zaključenem šolski obveznosti in zdravniško spričevalo. Redni pouk pri zveznem centru za izobraževanje gradbenih inštruktorjev se prične 15. septembra 1975; praktično delo v podjetju pa 7. julija 1975. Podrobnejše informacije lahko dobite pri splošni službi podjetja SGP Graditelj Kamnik, Maistrova ulica št. 7, telefon 831-228, vsak dan od 8. do 14. ure.

Kemično keramična industrija

»SVIT« KAMNIK z n. sol. o. v SOZD POLIKEM

Razpisuje po sklepu odbora za medsebojna razmerja v združenem delu naslednje

ŠTIPENDIJE

- 1 TSŠ — strojne stroke
- 2 srednja ekonomska šola
- 2 upravno administrativna šola
- 1 TSŠ — elektro stroka
- 2 šola za oblikovanje
- 1 fakulteta za kemijsko tehnologijo
- 1 fakulteta za strojništvo — energetika
- 2 ekonomska fakulteta
- 1 pravna fakulteta
- 1 elektrotehniška fakulteta

in učna mesta

- 1 za poklic rezkalec
- 3 za poklic kemijski delavec (3-letna šola)
- 5 za poklic kemijski delavec (2-letna šola)

Višina štipendij je odvisna od učnega uspeha in hitrosti študija. Študent na višji ali visoki šoli lahko dobi mesečno 1.370 din štipendije. Dijak na srednji šoli lahko dobi 620 din štipendije mesečno.

Prednost imajo kandidati z boljšimi učnimi uspehi in kandidati, ki izhajajo iz socialno šibkejših družin.

Vloge na predpisanih obrazcih (DZS 1,65) sprejema kadrovska služba Kemično keramične industrije SVIT Kamnik, Žebljarska pot 5. Rok za prijave je 15 dni po objavi v Kamniškem občanu.

ETA — KAMNIK

potrebuje za delo pri predelavi povrtin večje število delavk s skrajšanim delovnim časom (4 ure) in nudi možnost dodatnega zaslužka upokojenkam in gospodinjam

Vabimo tudi učence in dijake, starejše od 14 let, na počitniško delo v juliju in avgustu

Vse potrebne informacije dobite v kadrovski službi delovne organizacije

TOVARNA USNJA KAMNIK

s svojimi temeljnimi organizacijami

USNJARNA, USNJENA KONFEKCIJA, INDUSTRIJA PLASTIČNE OBUTVE IN GALANTERIJE

vabijo k sodelovanju:

- NEKVALIFICIRANE DELAVCE IN DELAVKE za dela v usnjarni

osebni dohodek od 2.200,00 do 2.600,00

- NEKVALIFICIRANE DELAVCE IN DELAVKE

za dela v Usnjeni konfekciji
osebni dohodek od 2.100,00 do 2.500,00 din

- NEKVALIFICIRANE DELAVCE IN DELAVKE

za dela v IPOG
osebni dohodek od 2.000,00 do 2.500,00 din

- KVALIFICIRANE ČEVJARJE za TOZD IPOG

osebni dohodek od 2.400,00 do 2.800,00 din

- KVALIFICIRANE ŠIVILJE IN KROJAČE

za TOZD Usnjena konfekcija
osebni dohodek od 2.300,00 do 2.700,00 din
Zapisani osebni dohodek predstavlja neto osnovo brez variabilnega dela, ki je odvisen od rezultata poslovanja TOZD in dela posameznega delavca

Poskusno delo traja 2 meseca

Prijave z dokazili o strokovni izobrazbi pošljite na naslov: Tovarna usnja Kamnik, Splošno kadrovska služba

Rok za prijave je 15 dni po objavi

Prepričani smo, da boste v našem kolektivu našli dobre pogoje za delo in odlične sodelavce

Odbor za medsebojna delovna razmerja v združenem delu TOVARNE USNJA KAMNIK

RAZPISUJE

za šolsko leto 1975/1976

štipendije, in sicer:

- 2 za študij na Višji čevljarski šoli
- 2 TSŠ — čevljarska smer
- 2 TSŠ — kemijska smer
- 2 TSŠ — konfekcijska smer
- 1 TSŠ — elektrotehnična smer
- 2 ekonomska srednja šola
- 2 upravno administrativna šola

V uk sprejme na naslednja učna mesta:

- 2 strojni ključavničar
- 1 finomehanik
- 2 elektrikar
- 2 čevljar
- 1 prešivalka
- 15 šivilja usnjene konfekcije
- 1 prodajalec

Prijave sprejema splošno kadrovska služba do 31. junija 1975

Kandidati naj pošljejo prijave na obrazcu DZS 1,65 (prošnja za štipendijo), ki naj ji priložijo prepis zadnjega šolskega spričevala; za učna mesta pa še zdravniško spričevalo in rojstni list

INA PLIN, ZAGREB TOZD Trgovina s plinom KOZINA

razpisuje prosto delovno mesto

VODJE POSLOVALNICE V KAMNIKU

Pogoji: končana višja šola ekonomske ali komercialne smeri s triletno prakso ali končana srednja šola ekonomske ali strojne smeri s petletno prakso

OD po pravilniku o OD

Prijave za objavljeno delovno mesto naj interesenti z dokazili pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov INA PLIN, KOZINA (Komisija za sprejem in odpoved)

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta

TRGOVSKO PODJETJE »KOČNA« KAMNIK

sprejme večje število učencev v gospodarstvu za svoje poslovalnice, in sicer:

- 18 učencev živilske in mesane stroke
- 9 učencev tehnično-železninske in oblačilne stroke
- 3 učence kemijske in knjigotirsko papirniške stroke
- 3 učence vrtnarske in sadjarske stroke

Kandidati naj vložijo prijave v 15 dneh od objave razpisa na splošni sektor podjetja, Zaprice 15, Kamnik

TRGOVSKO PODJETJE »KOČNA« KAMNIK

vabi k sodelovanju honorarne prodajalce za sezonsko prodajo sadja in zelenjave na stojnicah v Kamniku in na Duplici ter honorarne akviziterje za prodajo trgovskega blaga. Podrobnejše informacije dobe interesenti na upravi podjetja, Zaprice 15, Kamnik, kamor naj tudi vložijo svoje poudbe takoj po objavi razpisa, najpozneje pa v 15 dneh

SPREJMEM VAJENKO za pletilsko stroko

Strojno pletilstvo
Smolnikar Saša,
Domžale,
Kraigherjeva 27

ZAMENJAM enosobno centralno ogrevano stanovanje v novem bloku na Grabnu, za dvosobno stanovanje — lahko brez centralnega ogrevanja.

Kristan, Graben B 2

Slikarstvo — pleskarstvo PLAHUTNIK

- Opravljam slikarska in pleskarska dela in se pripomagam — Zvene Plahutnik, Kamnik, Novi trg 20.

Komisija za razpis delovnih mest UPRAVE SKUPŠČINE OBČINE KAMNIK

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

1. REFERENTA ZA ŠTIPENDIRANJE IN KADROVSKO EVIDENCO
2. PISARNIŠKEGA REFERENTA
3. ADMINISTRATORJA

Pogoji:

1. višja upravna šola s 3-letno prakso;
 2. 4-letna administrativna šola z 2-letno prakso;
 3. 2-letna administrativna šola z 1-letno prakso.
- Vlogam priložite dokazila o splošnih in osebnih pogojih ter življenjepis. Razpis velja 15 dni po objavi.

Občni zbor Turističnega društva Kamnik

Turistično društvo v Kamniku je imelo 9. aprila svoj redni letni občni zbor. V polni dvorani skupščine občine Kamnik je predsednik društva dr. Frantar pozdravil člane in predstavnike družbenopolitičnih organizacij in društev. Posebno toplo je pozdravil predsednika ljubljanske turistične zveze Sergeja Vošnjaka. Po počastitvi umrlih članov društva je prebral predsedniško poročilo, v katerem je naglasil pomen turizma, poudaril nujno ureditev toplega vrelca na Vasenem, potrebo po odprtju planinskega doma na Starem gradu, proglasitvi Kamniške Bistrice za narodni park, nadzoru gradnje vikendov v okolici Kamnika, nadaljevanje akcije za čistočo mesta in okolice, varstva okolja, ureditev zanemarjenih parkov in potrebnih klopi na sprehajališčih. Zatem je govoril o delu društva, posebno o osrednji prireditvi v Kamniku DNEVU NARODNIH NOS, ki je postala že tradicionalna folklorna prireditev, o sodelovanju društva pri raznih domačih in tujih prireditvah ter pri organizaciji predavanj v Kamniku.

Izbrpno blagajniško poročilo je podal blagajnik društva Peter Klavčič, zatem pa je predsednik nadzornega odbora ing. Budau predlagal odboru razrešnico.

Pred razpravo o poročilih je pozdravil občni zbor v imenu ljubljanske turistične zveze tovariš Vošnjak in ob tej priliki čestital predsedniku domačega društva dr. Frantarju za njegovo 25-letno uspešno in plodno delo. Sledili so tudi pozdravi drugih predstavnikov.

Med razpravo o poročilih je bilo danih mnogo predlogov, tako o potrebi po privatnih turističnih sobah, založbi novih izčrpnih prospektov Kamnika, odprtju železniškega doma na Kisovcu itd.

Izvolili so novi odbor društva, ki ga sestavljajo: Silva Baričič, Darinka Benkovič, ing. Matjaž Drčar, dr. Svetozar Frantar, Oskar Grzinčič, Božena Grlic, Jože Juvančič, Rajko Kalan, dr. Valentin Kalan, Peter Klavčič, dr. Janez Matjašič, Peter Pečevnik, Mara Pucelj, Dušan Rautar, Miha Resnik, Alfonz Skala, Mitka Sadnikar, prof. Ivan Zika in Franc Zore.

A. S.

CICIBANSKI PUST

Letošnja zima je kot nalašč počakala s snegom. Topli sončni žarki in prijetni zvoki godbe so privabili na pustni torek sto in sto cicibanov – maskaric.

Na zbirališču je bilo kar premočno prostora za vse mogoče muce, zajčke, lisičke, kavboje, robove, kraljične, baletke, kuharke, dimnikarke. In povorka je krenila po mestu, kar je postalo že tradicija. Pločniki so bili preozki za vse gledalce. Zvoki godbe pa so še privabljali gledalce. Veselo so pozdravljali vse maskarice.

PUSTNI SPREVED CICIBANOV

Tudi letos ni pozabil na cicibane osliček, ki je stopal s svojim vodičem na čelu povorke. Vozniki so bili še kar obzirni. Seveda pa je bilo tudi nekaj takih, ki niso utegnili počakati vsaj ta kratek čas.

Kam pa zdaj toliko maskaric! Vsako leto nam podjetje Kamnik ljubezno odstopi za ranjanje malo dvorano, hvala jim! Prosimo pa jih, naj dvorano drugo leto vsaj za ta dan razširijo, da bo trikrat večja in bo dovolj prostora za vse udeležence povorke.

Tako so maskarice ob zvokih godbe zarajale na ploščadi pred Domom. In obvezni krofi. Kako težko so jih že čakali. Hvala Zvezi prijateljev mladine. Naročamo pa tudi njim, naj poskrbe za drugo leto koš krovov več, da jih bodo deležne vse maskarice. Prisiljeni smo bili razdeliti krofe le najmlajšim, ker so pač ti krofi za vse najboljše, čeprav jih imajo doma še in še. Vsako leto smo prav po krofih ugotovili število maskaric. Letos to ni uspelo. Tako množična je bila udeležba; zahvala gre tovarišu Skali, ki je sprožil v Turističnem društvu zamisel, da bi popestrili prireditev z godbo. Hvala jim!

Tako so godbeniki iz Litostroja v Ljubljani razveselili kamniške cicibane. Prireditev jim je bila zelo všeč. Obljubili so, da bodo prišli tudi drugo leto.

Hvala vsem, ki so kakorkoli prispevali, da je prireditev tako lepo uspeš.

B. M.

POČASI VOZITE

POČASI VOZITE! Na vsakem koncu Samčevega predora se blešči to svaro. Toda zanj se prav nihče ne zmeni. Vozniki divjajo po klancu, kakor bi šlo za stavo, in človek res misli, da imamo v Kamniku vsako uro dirko. Umestno bi bilo, da bi merodajni na take voznike, ki se ne zmenijo za omenjeno svarilo, in bi jih primerno kaznovali, potem se bodo že odvadili s tako naglico poditi po mestu. Posebno nevarno je na ovinku, od klanca proti Mestnemu trgu; pravo čudo, da se do sedaj še ni primerila kaka nesreča.

Tako je zapisano v Kamničanu, prilogi časnika Naš list, ki so ga Kamničani brali 13. julija 1907. leta. Kako pa je danes? Svarilo je primerno času zamenjano s prometnim znakom, vozniki pa so zamenjali vozove, da lahko dirjajo še hitreje.

A. P.

V Srednji vasi ne bo zmanjkalo dobrih gasilcev

Pred kratkim so v gasilskem društvu Srednja vas organizirali 50-urni tečaj za mlade gasilce-pionirje in mladince. Tečaj je obiskovalo 22 pionirjev in mladincev. V dveh mesecih so temeljito obdelali 185 vprašanj iz gasilske organizacije, tehnike, preventive in gasilske taktike ter opravili številne praktične vaje.

Društvo se zaveda, da bo moralo, če bo hotelo uspešno delati, tudi v naprej, pritegniti v svoje vrste čim več mladih; vendar pa ne morejo biti uspešni, če nimajo vsaj osnovnega znanja iz gasilstva. Uspešno pomoč pri pouku in vajah jim je dal Priročnik za pionirje in mladince profesorja Branka Božiča.

Tečaj je vodil referent za mladih Vinko Korošec, predavala pa sta

A. S.

Društvo za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam Homec

Ker nam je naše glasilo vedno bolj všeč in je vedno bolj naše, se radi oglašamo. To pot bi radi povedali o tleh stvarih, ki so se dogodile letos na posebnih osnovni šoli, kjer ima svoj sedež tudi naše društvo.

Srečanje z nekdanimi učenci je bilo na posebni osnovni šoli 12. aprila. Udeležilo se ga je približno 89 odstotkov vseh absolventov. Po krajšem kulturnem programu se je razvil tovariški pogovor med absolventi in njihovimi nekdanimi učitelji. V razgovoru so absolventi pripovedovali, kje vse so v službi, kaj delajo in kakšne odnose imajo do njih v podjetjih, kjer so zaposleni. Naši absolventi so zaposleni največ v tovarni Induplati v Jaršah, v Stolu na Duplici ter v domžalskih tovarnah Univerzale in Tosama. Zaposleni so na ozkem tekočem traku, dosegaajo normo kot drugi in med njimi in drugimi delavci ni razlike. Tudi njihovi osebni dohodki so primerni, in ne zaostajajo za prejemki drugih delavcev. Odnosi do naših absolventov v omenjenih podjetjih so res tovariški; zato so tudi njihovi delovni uspehi kar dobri. V prostem času se ti mladi ljudje vključujejo v mladinske organizacije, zlasti v športne organizacije svojih krajev.

Zanimivo je tudi, da so vsi ti mladi ljudje še vedno povezani med seboj; skrbijo za svoje vedenje in svojih tovarišev, za zunanost in se še vedno radi zajejo po nasvete nazaj na svojo nekdajšo šolo in k nekdajšim učiteljem. Zato so bili srečanja veseli in si podobnih sestankov želijo.

Radi bi navedli vsaj dva primera, kako se znajdejo naši učenci po odhodu iz šole:

V tovarni Univerzale v Domžalah je zaposlena ena naših nekdanih učenk pri stroju za izdelavo kap. Normo presega od 103 do 127 %. Njen oden za znaša od 2.200 do 2.500 din.

Drug primer je še bolj zanimiv. Eden od naših učencev je končal samo sedem razredov POŠ. Zaradi prizadetosti ga je socialno skrbstvo določilo na Hrastovec. Pa ga je v vasi vzel na delo nek privatni obrtnik, ki je pokazal do fanta izredno prijateljski in tovariški odnos. Fant se je dela z veseljem oprijel. Je nakladalec plastičnih izdelkov. Med drugimi delavci se čuti enakopravnega. Na delo hodi točno in vestno in dosega po izjavi njegovega delodajalca prav dobre uspehe.

Društvo vodi sedaj točno evidenco o 125 nekdanih učencih posebne osnovne šole na Homecu.

N. V.

Pismo uredništvu »Kamniškega občana«

V Kamniškem občanu meseca maja 1973 št. 5 je izšel odlomek iz knjige Jožeta VIDICA »Zločin pri Lenartu«. V tem odlomku pisatelj Vidic opisuje delovanje gestapovca Srdarja. Zaradi napačnih podatkov družina Srdar daje naslednjo izjavo:

Pokojna Alojzija SRDAR je imela v Kamniku frizerski salon. Ze pred začetkom II. svetovne vojne se je pri njej zaposlil Rebernak Albert, doma iz Celja. Leta 1943 pa je stopil v vrste gestapa. Zaradi svojega delovanja v vrstah gestapa in zaradi zaščite svojega imena se je povsod izdal pod imenom Srdar. Tako je padla senca na ime Srdar. Sicer pa tisti, ki poznajo pokojno Srdarjevo, vedo, da ni nikoli trpela poleg sebe take ljudi in je tudi Rebernak takoj odpovedala službo.

To izjavo daje družina Srdar zaradi govoric, ki so nastale v zvezi z delovanjem Rebernak Alberta, pod imenom Srdar in zaradi zaščite imena.

Toliko v vednost.

Družina Srdar

ODGOVOR AVTORJA

V knjigi Zločin pri Lenartu na strani 329 je opisana smrt sekretarja OF mesta Kamnik tovariša Mirka Drnovška. Na tisti strani gestapovca Srdarja omenja Drnovškova žena Terezija, ki živi v Mariboru, njun sin pa dela v Titanu. V omenjeni izjavi Terezija Drnovšek pravi: »Čuvaj otroke, so bile njegove zadnje besede. Naslednjega dne ob osmi uri zjutraj so ga ustrelili na dvorišču gestapa. O tem so me obvestili trije gestapovci. Med njimi je bil tudi Slovenec Srdar, po poklicu frizer, ki mi je »ponosno« povedal, da je on ustrelil mojega moža ...

Drnovškova torej govori o Slovincu Srdaru in ne o Kamničanu. Tako se namreč ne bi izrazila o domačinu.

Kot je splošno znano, tako meščani kot vaščani radi tujca poimenujejo po hiši, v kateri stanuje ali po obrtniku, pri katerem dela.

Zal mi je, da se Srdarjeva družina s to pripombo ni oglašila takoj po objavi odlomka v Kamniškem občanu, ker je bil takrat še čas za tovrstno pojasnilo v knjigi. Lani je bila knjiga ponatisnjena z isto nevednostjo za Srdarjevo.

Menim, da je pripomba družine Srdar opravičena, ker družina pokojne Alojzije Srdar nima nobene zveze z gestapovcem Srdarjem.

Obenem s tem svojim mnenjem predlagam pristojnim občinskim organom kamniške občine, da celjsko občino obvestijo o delovanju gestapovca Alberta Rebernaka v Kamniku, kajti možno je, da v njegovem kraju tega ne vedo (ali pa kar je še hujše, da ima na podlagi kakšnih ponarejenih izjav celo priznana leta za delo za OF v Kamniku).

Jože Vidic

KAMNIŠKI PLANINCI IN PLANINCI PLANINSKEGA DRUŠTVA ŽELEZNIČAR IZ LJUBLJANE NA VRHU PELISTRA V MAKE-DONIJI, KI JE VISOK 2600 METROV. TAM STOJI TUDI TELEVI-ZIJSKI STOLP. OD LEVE PROTI DESNI: JULIJ URŠIČ, MATIJA KAVČIČ, DR. FRANCE PUCELJ, ANDREJ DOLINŠEK, VINKO VIZOVIŠEK IN VODJA VINKO ŠKRBEČ. FOTO: JOŽE ROZMAN

Kako zagotoviti normalen promet iz Motnika v Zajasovnik

Krajevna skupnost Motnik si že dlje časa prizadeva, da bi obnovila most čez potok Boljsko v Zajasovniku, na cesti, ki povezuje naselje Zajasovnik in zaselek Mala ravan z Motnikom, oziroma na cesti, ki je najkrajša povezava Motnika s Trojanami in Zagorjem. Priključek omenjene ceste na glavno cesto je na največjem ovinku na odseku Trojanje – Vransko, ter pomeni precejšnjo nevarnost za ves promet. Zaradi tega je republiška skupnost za ceste šele po večkratnih intervencijah KS Motnik le dala soglasje za vzdrževanje mostu, ki je v neposredni bližini priključka na glavno cesto, ne dovoli pa gradnje novega mostu niti rekonstrukcije priključka na glavno cesto, ki je sedaj zaradi strmega vzpona precej neprimeren in težaven.

Republiška skupnost za ceste predlaga, naj bi krajevna skupnost Motnik zgradila nov priključek na glavno cesto nekoliko višje proti Trojanam, ki bi zagotavljal varnejši promet. Treba pa bi bilo zgraditi okrog 150 m nove ceste in nov most, za kar pa KS Motnik nima sredstev, republiška cestna skupnost pa ni pripravljena ničesar prispevati, čeprav navedena sprememba zadeva tudi njene interese.

Krajevna skupnost Motnik bo začela z vzdrževalnimi deli mostu, če bodo prispevali ustrezne deleže tudi gozdna obrata Kamnik in Domžale kakor tudi občinska skupščina Kamnik.

ml

Kurirčkova pošta

Letos že štirinajsto leto nosijo naši pionirji kurirčkovo pošto po poteh nekdanjih borcev – kurirjev NOB. V torbi pa ni, kot v časa borbe, tajnih obvestil in vojaških navodil, ampak so čestitke in pozdravi pionirjev našemu predsedniku tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

Tudi letos je bila pot naših pionirjev – kurirjev vključena v koroško progo, ki je pričela svojo pot 11. marca 1975 ob 11. uri v Libečah nad Dravogradom pod geslom Koroška–Korotan.

Seveda pa te poti od javke do javke niso tako enostavne, kakor bi si mislili. Treba se je skrivati pred zasedami. Vendar je šlo vse po sreči.

8. maja ob 10. uri so pionirji naše občine prevzeli torbo od pionirjev – kurirjev žalske občine pri mostu, ki so ga med vojno minirali partizani, da Nemci niso mogli priti do Motnika. Torbo so predali pionirji – kurirji iz šole Vransko pionirjem iz Motnika. Ti so jo varno prenesli na osvobodeno ozemlje, kjer so v šoli pripravili miting z obsežnim kulturnim programom.

KURIRJI IZ MOTNIKA SO PREDALI KURIRČKOVO TORBO KURIR-JEM IZ TUHINJA NA VRHU KOZJAKA

Udeležili so se ga tudi predstavniki občin. Pionirje je pozdravil predsednik ZB Motnik – Špitalič tovariš Ivan Piskar. Pripovedoval jim je o doživljajih iz partizanskega življenja, zlasti o hrabrih podvigih nekdanjih kurirjev, ki so prav na tem področju med Menino planino in Šipkom imeli zahtevne naloge, ko so prenašali pošto iz Stajerske na Gorenjsko. Poslušali bi še in še. Kurirji pa so morali kreniti dalje do naslednje javke. Vsi so jim zaželeli srečno pot. Na vrhu Kozjaka so kurirčkovo torbo predali pionirjem – kurirjem iz Tuhinja. Pri spomeniku na Prevojah so pripravili miting z obsežnim kulturnim programom. Poleg pionirjev so se ga udeležili tudi občani in predstavniki krajevne skupnosti ter člani ZB.

Nato so prevzeli torbo kurirji iz Šmartna, kjer je na šoli prenočila. Naslednji dan so pionirji pripravili miting in kurirji so krenili dalje do naslednje javke pri Piršu, kjer so točno ob določeni uri varno predali kurirčkovo torbo pionirjem osnovne šole Loke. V Podhruški so prevzeli torbo pionirji – kurirji iz Sel, kjer je na šoli prenočila. Na Kavranu pa so jo nato 12. 5. predali pionirjem iz šole Nevlje. Pri spomeniku pred tovarno UTOK so prevzeli torbo pionirji zavoda za usposabljanje invalidne mladine, ti pa so jo predali pionirjem dupliške šole pri Makarjem spomeniku. Nato so jo določeni uri prevzeli pionirji osnovne šole Toma Brejca pri spomeniku NOR pred tovarno Titan. Na šoli je torba spet prenočila.

Prav na vseh osvobojenih ozemljih so pred šolami pripravili pionirji ob prihodu kurirjev miting z obsežnim kulturnim programom, s pesmijo in željo za srečno pot. Vseh mitingov so se udeležili poleg predstavnikov krajevnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij tudi člani ZB – nekdanji borci, ki so pionirjem pripovedovali o doživljajih iz partizanskega življenja.

Končna predaja v naši občini pa je bila pred spomenikom revolucije, ko so prevzeli torbo pionirji – kurirji z osnovne šole Frana Albrehta. Tu so se zbrali na mitingu pionirji obeh šol in tudi predstavniki občine, družbenopolitičnih organizacij ter člani ZB.

Pionirje je pozdravil tovariš Franc Vidvol. O doživljajih iz partizanskega življenja, ki jih je Jože Jeras-Branko prav na tem področju doživil, in o poteku borbe je pripovedoval. Orisal je zlasti junaške podvige kurirjev, ki so borbem v težkih trenutkih velikokrat pomagali.

Pionirji so pripravili prijeten kulturni program, in že so morali kurirji na pot, da so srečno in ob določeni uri predali kurirčkovo torbo domžalskim kurirjem pred osnovno šolo na Homecu.

Pionirji vseh šol so vložili v torbo pisma s čestitkami tovarišu Titu za njegov rojstni dan.

B. M.

Prebivalci Zg. Palovč bi radi prišli do zdrave pitne vode

Občani Zg. Palovč bi radi napeljali vodovod, vendar imajo pri tem velike težave, ker v bližini ni tako močnega vodnega izvira, da bi jim zagotovil dovolj vode skozi vse leto.

V upanju, da bodo našli dovolj močan vodni izvir, so začeli z raziskovanjem in kopanjem neposredno nad vajo, kjer so bili znaki, da je izvir. Rezultati teh raziskav so zelo skromni. V odkritem izviru ni dovolj vode za vse in ob vsakem času. Zaradi tega bodo morali iskati še druge možnosti, v skrajnem primeru pa se bodo verjetno morali odločiti za napeljavo vodovoda iz Platišnika, kjer je dovolj močan izvir odlične vode. Težava bo le v tem, ker je precej oddaljen, in bo treba vodo črpati v rezervoar, ki bi ga morali zgraditi nad vajo.

ml

MLADI V MOSTAH

Osnovna organizacija ZSMS Moste se je začela povezovati s sindikatom STOL – Sloga, Moste. Organizirali smo nogometni turnir, na katerem so sodelovali: Sloga, OŠ Komenda – Moste in OO ZSMS Moste. Največ borbenosti so pokazali mladi iz osnovne organizacije ZSMS Moste, ki so osvojili prvo mesto, drugo je zasedla Sloga, tretje pa OŠ Komenda–Moste.

V počastitev praznika dela 1. maja in 30. obletnice osvoboditve so mladinci pripravili v dvorani OŠ Komenda – Moste recital partizanske in revolucionarne poezije. Mladi recitatorji so se želeli predstaviti tudi članom kolektiva Sloga, vendar so le-ti recital zadnji hip odpovedali zaradi premajhnega zanimanja zaposlenih za govorno besedo.

K. S.

Kako bo kategorizirana cesta Špitalič–Slape?

Krajevna skupnost Špitalič želi, da bi cesto Špitalič – Slape uvrstili med občinske ceste II. reda. Cesta se od razvalin starega gradu v Špitaliču dvigne mimo zaselka Nova reber na Slape, kmetije, ki leži na prelazu med Kranjsko in Stajersko na Menini planini. Cesta je razmeroma dobro vzdrževana, vendar je ozka in predvsem od Nove reber naprej izključno gozdarskega značaja, za kmeta Slapnika pa življenjskega pomena.

Občinska komisija za kategorizacijo cest je cesto že pregledala, predlog za kategorizacijo pa bo pripravila, ko bo pregledala še ceste v občini, za katere občani menijo, da bi morale biti uvrščene med občinske ceste II. reda.

ml

JOŽE KOTNIK 2.

Na daljši progi je zmagal spet Krevs pred Bručanom, tretji pa je bil Zagrebčan Flass. Ob koncu leta 1937 so zagrebški listi v tabeli uspehov najboljših 5 atletov na 1500 m navajali rezultate 1. Goršek 4 : 02,1, 2. Kotnik 4 : 08,4, 3. Flass itd. Na 5000 m 1. Bručan 15 : 54,1 in na 10.000 m 1. Bručan 32 : 28,6 obakrat pred Krevsom.

Od leta 1938 je bil Kotnik v Zagrebu, kamor se je preselil kmalu po novem letu in se vpisal v Concordijo. Tam sta bila že Franc Srakar, ki je zapustil ljubljansko Primorje in Adolf Starman. Zagrebški listi so objavili Kotnikovo sliko v dresu s kamniškim grbom in pripombo, da je nova sila zagrebške atletike še kot junior postal državni reprezentant, kar je v lahki atletiki zelo redek pojav.

V Zagrebu se je Kotnik predstavil kot Kamničan. V prvem razgovoru z zagrebškimi novinarji je povedal, kako je postal atlet: „Bilo je to leta 1934. Bil sem v rodnem mestu Kamniku. Bručan je stalno treniral po cesti proti Duplici. To mi je bilo všeč, pa sem se jaz poskušal. Rekli so mi, da imam sposobnost za teke. Ves čas mi je bil Jože Bručan učitelj. Moj najboljši uspeh do zdaj je bilo tretje mesto na balkanskih igrah na 1500 m v Bukarešti. Rad bi se posvetil še teku na 3000 m in prepričan sem, da bom pri Concordiji lahko dobro treniral. Do zdaj mi je bil tudi dober trening, ko sem po delu v tovarni Titan v Kamniku tekkel domov, zvečer pa od doma na kolodvor, da sem se z vlakom odpeljal na vasovanje v Kamnik.“

V prvem nastopu v Zagrebu na 1500 m 29. maja 1938 je Kotnik zmagal pred klubskim tovarišem Slovencem Srakarjem, 18. junija pa zaostal s 4 : 07,3 za dve desetinki sekunde za Flassom. Kmalu nato je prvič v življenju tekkel na 5000 m in zmagal s časom, ki je bil za 12 sekund slabši od Krevsovega državnega rekorda. Na prvenstvu Hrvatske 30. julija pa je s časom 15 : 29,8 postavil nov rekord (Krevs je bil 15 : 31,0). V Celovcu je na športnem prazniku Vrbskega jezera 16. in 17. avgusta zmagal na 1500 m in svojem do sedaj najboljšem času 4 : 06,0, na 3000 m pa je bil drugi s časom, ki je bil boljši od Krevsovega državnega rekorda. Kakor že vemo, je ob tej priložnosti Bručan dosegel na 10.000 metrov tretje mesto z izvrstnim časom, ki je bil blizu njegovega rekorda.

Kotnik je na vsakem nastopu poboljšal svoj čas na 1500 m. V Zagrebu je „mladi Slovenec Kotnik“ 26. avgusta tekkel 4 : 03,0 in dosegel nov državni

rekord (Gorškov rekord 4 : 02,2 z balkaniade v Bukarešti ni bil priznan, ker Romuni niso poslali predpisane protokola). Z rekordoma na 5000 m in 1500 m je bil Kotnik najresnejši kandidat za dobro uvrstitev na IX. balkanskih igrah, ki so bile v Beogradu v septembru. Toda v obeh tekih je imel neverjetno smolo, pa tudi zdrav ni bil popolnoma. V prvem teku se je dal zapeljati romunskemu tekaču Dinu Christei, da se je preveč pognal za njim, tako da so se javile posledice poškodbe in so mu na koncu poše moči. V teku na 1500 m pa je Christea grobo poškodoval Kotnika. Z željli svoje sprinterice mu je stopil na nogo, tako da se je za Kotnikom poznala na progi sled krvi. Pred ciljem se je zgrudil. Jugoslavija je zaostala za Grčijo samo za deset točk, od teh bi jih moral Kotnik prinesiti osem, Stepišnik pa štiri, če bi mu pravočasno preskrbeli dopust. Pod naslovom „Za Kotnika se nihče ni dovolj po-brigal“ je urednik Politike očital atletski zvezi, da niso pravočasno nudili Kotniku zdravniško pomoč po poškodbi, ki jo je dobil v Celovcu. Čeprav je bila poškodba na videz neznatna in je Kotnik po njej še postavil rekord na 3000 m, pa so se kasneje pojavile posledice. Kotnika so šele pet dni pred nastopom poklicali v Beograd. Če bi ga pravočasno, kot se za take tekme spodobi, bi lahko dobil potrebno zdravniško nego.

Znani športni novinar Milan Kovarčević (zdaj nam na televiziji prikazuje oddajo iz serije Karavana) takole opisuje Kotnikovo predtekmovalno tremo pred odločilno tekmo v teku na 5000 metrov: „Bojimo se za Kotnika. On je mlad in nežen, a preveč nestrpen. To mu je zdaj prvi večji tek na tej progi. Na startu je deveterica najboljših balkanskih tekačev. Še enkrat damo Kotniku zadnje nasvete. Grize nohte in kima z glavo kot da razume, toda oči se mu svetijo z vročinskim sijajem. Verjetno sliši samo hrup gledalcev kot da se mu dozdeva, da je v velikanskem kotlu, kjer hrumi in buči, kakor kadar zimski vetrovi zavijajo okrog njegovega Kamnika.“

Kotnik je kmalu prebolet neuspeh na balkanskih igrah v Beogradu in je 9. oktobra na dvoboju s Celjem postavil nov jugoslovanski rekord v teku na 3000 m v času 8 : 56,4, ker njegovega rezultata 8 : 59,8 v Celovcu iz formalnih razlogov niso priznali kot rekord. Tako je imel Kotnik ob koncu leta 1938 na listi najboljših jugoslovanskih atletov kar tri prva mesta: na 1500, 3000 in 5000 metrov. Star pa je bil šele 19 let!

V letu 1939 je Kotnik 19.

marca prvič štartal kot „Zagrebčan“ na krosu za prvenstvo Zagreba. Na 7800 m dolgi progi je zmagal pred Flassom. Ker je bilo za 31. marec najavljeno državno prvenstvo v krosu za moštva in posameznike, je vladalo veliko zanimanje. Zagrebški listi so poudarjali, da bo imel Flass, ki je branil naslov državnega prvaka, v Kotniku nevarnega tekmeca, če bo le-ta ozdravel, ker se je na treningu poškodoval. Od Ilirije iz Ljubljane pa mu utegneta biti nevarna „stari“ Bručan in Kvas. Kotnik je tokrat prvič tekmoval za državno prvenstvo. Izkazalo se je, da sta glavno borbo vodila le Kotnik in Bručan. V finalu je zmagal Kotnik; Bručan pa je bil drugi. Za Ilirijo sta se še dobro uvrstila Jakob Kvas in Jože Glonar na 5. in 6. mesto, medtem ko so ostali trije zavzeli 10.–12. mesto. Tako je tudi Concordia osvojila državno prvenstvo v krosu za leto 1939 z 32 točkami pred Ilirijo, ki jih je zbrala 46. Lanski prvak ljubljansko Primorje je poslalo na prvenstvo samo tri posameznike. S tem je bilo tudi konec premoči ljubljanskih atletov, ki so deset let od 1929 do 1938 osvajali državno prvenstvo v krosu, leta 1929, 1930, 1934 in 1935 Ilirija, v drugih letih pa Primorje. Prvenstvo posameznikov pa so Slovenci osvojili samo petkrat, dvakrat Bručan in trikrat Krevs. Kotnik je bil torej tretji Slovenec in drugi Kamničan na listi državnega prvaka v krosu.

Pod naslovom „Učenec je prekosil učitelja“ beremo v Slovenskem domu ob tej priložnosti: V teku za državno prvenstvo v krosu v Zagrebu se moramo nehoti spomniti, kako je pred nekaj leti naš odlični tekač na dolge proge Jože Bručan pripeljal s seboj iz Kamnika na igrišče mladega fanta, ki si je s strahom ogledoval svoje nasprotnike, s katerimi bo moral prvič tekmovali. Mladi fant se je držal Bručana kakor otrok matere in se ni ločil od njega niti trenutek. Za vse ga je izpraševal in verno poslušal, da mu ne bi ušla kaka beseda. Jože Bručan je bil takrat s Krevsom nepremagljiv in zato so bile besede in nasveti, ki jih je dajal mladim atletom on, sama zlata resnica. Jože Bručan je tedaj na naše vprašanje, komu daje tako važne nasvete, odgovoril: Ta mladi delavec iz Kamnika je Jože Kotnik. Skupaj trenirava po poljih okrog Kamnika in povem vam, da je to moj bodoči naslednik: odlični tekač je! Nedeljski tek v Zagrebu je Bručanove preroške besede uresničil. Kotnik je bil prvi, njegov učitelj Jože Bručan pa drugi.

(Nadaljevanje prihodnjič)

ŠAH • ŠAH • ŠAH • ŠAH •

OBČINSKO SINDIKALNO PRVENSTVO

SK Komenda je 11. maja organiziral ekipno sindikalno prvenstvo. Tekmovalo je devet ekip, zmagala pa je ekipa STOL 1 z 42 točkami. Drugo mesto je zasedla ekipa TITAN z 39,5 točkami. Sledijo podjetje KAMNIK (34 točk), UTOK 1 (30), STOL 2 (25), SVILANIT (13,5) itd.

Ekipno pionirsko šahovsko prvenstvo ljubljanskega področja

Šahovska zveza Slovenije v Ljubljani je pretekla leta organizirala področna prvenstva v prostorih šahovske zveze, vendar je bila priprava po navadi precej slaba. Letos so organizacijo zaupali SK Komenda, ki je organizacijsko zelo sposobna, v pionirskem šahu pa sploh najmočnejši na ljubljanskem področju.

Ceprav je datum tekmovalja sovpadal z občinskim sindikalnim prvenstvom, so poštvalni komendski šahisti brezhibno izvedli obe prireditvi. Najprizadevnejši organizator je nedvomno predsednik kluba Znidar.

V konkurenci starejših pionirk so med šestimi ekipami osvojile prvo mesto pionirke OŠ Komenda-Moste (Jagodic, Zadržal, Grlic, Zlobko). Zbrale so 17 do 20 možnih točk. Pri tem velja omeniti, da je ta ekipa v isti sestavi že lansko leto osvojila 2. mesto v Sloveniji. Drugo uvrščena ekipa Bičevja je zbrala kar 5,5 točke manj.

Tudi mlajše pionirke OŠ Komenda-Moste (Maren, Pavšek, Pogajen, Bremsak) so zbrale največ točk v svoji konkurenci. Drugo mesto je zasedla OŠ J. Vega.

Pri mlajših pionirjih je prvo mesto osvojila ekipa OŠ Bičevja. Ekipa OŠ Komenda-Moste je zasedla tretje mesto z eno in pol točko za zmagovalci.

Le med starejšimi pionirji OŠ Komenda-Moste ni imela predstav-

nika, ker si je pravico do tekmovalja priborila ekipa OŠ Frana Albrehta. Na koncu tekmovalja je ta ekipa pristala na drugem mestu z dvema točkama zaostanka za zmagovalno ekipo V. Perka.

Za vse te odlične uspehe mladih šahistov so nedvomno najbolj zaslužni mentorji. Med njimi še posebno Rudi Očepek, ki že precej let redno vodi šahovske krožke na OŠ Komenda-Moste. Pomagajo pa mu prizadevni komendski šahisti, kot so Križelj, Maren, Znidar. Za dosegeno drugo mesto OŠ Frana Albrehta pa gredo zasluge Borisu Bavčarju.

Lah Srečo

Šahovski klub Komenda je bil konec aprila in v začetku maja organizator štirih velikih šahovskih tekmovalj, poleg tega pa so komendski šahisti v prvomajskih praznikih gostovali v Gendringenu (Nizozemska).

Nagradni mesečni brzoturnir

Aprilskega brzoturnirja v Komendi se je udeležilo 18 šahistov iz naše in sosednjih občin. Prvo mesto sta si priborila Bavčar in Kutin s 14 točkami. 13,5 točk in tretje mesto je osvojil Oberč, četrto do peto mesto si delita Vuksanovič in Troha, šest je Križelj, sedmi Maren itd.

Ekipno občinsko šahovsko prvenstvo za leto 1975

Prvenstva sta se udeležili le ekipi Solidarnosti in Komende. Dvoboj je bil odigran dvokrožno, zmagala pa je ekipa Solidarnosti z rezultatom 12 : 8 (5,5 : 4,5; 6,5 : 3,5).

Člani:

1. Troha – Križelj 2:0, 2. Bavčar – Zidarič 2:0, 3. Bračič – Juhant 2:0, 4. Zupančič – Plevel 1:1, 5.

Štrajhar – Kern 1,5:0,5, 6. Krivo-rotov – Znidar 1:1.

Mladinci:

7. Skok – Maren 0:2, 8. Osolin – Pogajen 0,5:1,5.

Članice:

9. Gabrič – Jagodic 0:2, 10. Hribar – Zadržal, Grlic 2:0.

Občinsko prvenstvo je pokazalo, da v občini delujeta le dva, toda močna kluba, ki tudi zelo dobro sodelujeta.

Zmagovalna ekipa je osvojila prehodni pokal.

Lah Srečo

ZMAGAL JE VUKSANOVIČ

Na prvomajskem brzoturnirju Solidarnosti v počastitev praznika dela je sodelovalo 14 tekmovalcev. Zmagal je Džorje Vuksanovič, ki je izgnal samo poldrugo točko, in dosegel 11 in pol točke. Sledili so: 2. Boris Bavčar 11, 3. Mirko Troha 9 in pol, 4. Zarko Bračič 8, 5. in 6. Zdravko Suhadolc in Peter Zupančič, itd.

STARŠI

Glasbena šola Kamnik razpisuje za šol. leto 1975/76 vpis v predšolske oddelke za glasbeno vzgojo. Vpišejo se lahko otroci od 5. – 7. leta starosti. V teh oddelkih bodo učenci razvijali svoje glasbene sposobnosti in se pripravljali na nadaljnje glasbeno šolanje.

Šola bo vpisovala učence tudi v oddelke za violino, klavir, kitaro, pihala in trobila in harmoniko.

Vpisovanje vseh novih učencev bo 16. junija od 14–17 ure ter 17. in 18. junija od 9–15 ure v pisarni Glasbene šole Kamnik, Kajuhova pot 11.

Dolgotrajno obnavljanje kulturnega doma na Selih

Kulturni dom na Selih pri Kamniku, ki je bil požgan med drugo svetovno vojno, še sedaj ni obnovljen. KS Sela daje vsa leta po vojni več ali manj sredstev za prepotrebno obnovo zgradbe, kljub temu pa dela zelo počasi napredujejo, kajti proračun KS niti dotacije občinske skupščine vsa leta niso mogli zagotoviti dovolj denarja, da bi dom usposobili. Veliko prostovoljnega dela in gradiva so prispevali tudi občani, ki se zavedajo potrebnosti te hiše. Sedaj upajo, da bodo končno letos le uredili sejo sobo in dvorano, da jim ne bo treba več sklicevati sestankov v razredih osnovne šole, ki za te namene res niso primerni.

Obnove kulturnega doma pa težko pričakuje tudi mladina, ki bo v njem lahko prirejela kulturne prireditve in se sestajala.

ml

Gostovanje komendskih šahistov na Nizozemskem

V času prvomajskih praznikov smo se komendski šahisti in košarkarji pomerili z ekipama pobratene mesta Gendringena.

Ideja o gostovanju se nam je porodila, potem ko so kamniški športniki odpovedali podobno, toda bolj množično srečanje. Nekateri od nas mlajših občanov imamo že več let prijateljske stike s sovrstniki iz Gendringena, ki nas med počitnicami obiskujejo in obratno. Že lansko jesen smo se načelno dogovorili o gostovanju. Ker nas je med šahisti nekaj košarkarjev, smo se dogovorili tudi za košarkarsko tekmo.

Odločili smo se za potovanje z osebnimi avtomobili, kar je najcenejši način, toda najnevarnejši, še posebno za voznike. Kljub upravičeni bojazni lastnikov avtomobilov smo skoraj 3.000 kilometrov prevozili brez kakršnihkoli okvar. V Gendringenu smo prispeli v torek, 29. aprila popoldne. Zvečer smo igrali šah v njihovem šahovskem klubu, obenem smo se spoznali z gostitelji, ki so nas razdelili po družinah, kjer smo spali. Še ta večer smo bili povabljeni na vaje tamkajšnjega pevskega zbora. Na naše presenečenje so nam zapeli precej naših pesmi v našem jeziku. Po enkratnem sprejemu pri pevskega zbora smo se vrnili v šahovski klub; čeprav utrujeni, smo se še dolgo pogovarjali z novimi prijatelji. Že naslednjega dne dopoldne smo imeli košarkarski dvoboj. Naša ekipa je uspešno začela in končala dvoboj v postavi: Jerovšek, Znidar ml. (11 let), Maren, Križelj, Lah. Njihovo mestno ekipno smo premagali z rezultatom 58:18, kar pa ni tako pomembno kot novo srečanje, novo prijateljstvo. Eni kot drugi smo se zavedali, kako daleč sta nizozemska in jugoslovanska košarka v evropskem merilu, zato rezultat sploh ni pomemben.

Nasa „posadka“ si je popoldne družno ogledala Gendringenu, kot športniki pa smo se pomerili tudi v mini golfu. Ker je imela ravno to sredo nizozemska kraljica rojstni

dan, so imeli vsi Nizozemci prost dan. V ta namen je bilo tudi mnogo prireditev, med njimi pop koncert znane nizozemske skupine v Gendringenu. Predvsem mlajši smo uživali v priljubljeni glasbi. Starejši so pripomnili, da bi bilo še kar v redu, če ne bi bilo vse skupaj tako glasno. Nekateri od nas smo bili na še neuradnem sprejemu pri njihovem županu. Veliko smo govorili o Kamniku in Gendringenu, o Jugoslaviji in Nizozemski, o prijateljskih stikih v preteklosti in o možnosti obnavljanja še obsežnejših stikov v prihodnje. V imenu mesta Gendringena smo bili povabljeni na slavnostno večerjo v četrtek zvečer pred šahovskim dvobojem.

V četrtek dopoldne smo se odpeljali v večje mesto Arnhem, kjer smo se oskrbeli z znamenitimi nizozemskimi tobaknimi izdelki. Tudi na spominke za žene, sorodnike, prijatelje nismo pozabili. Po zasluzi naših nizozemskih prijateljev, ki so bili z nami kot vodiči, smo si ogledali odprti narodni muzej blizu Arnheima. Videli smo lahko vse narodne znamenitosti preteklosti in sedanje Nizozemske, najbolj zanimivi za nas pa so bili mlini na veter.

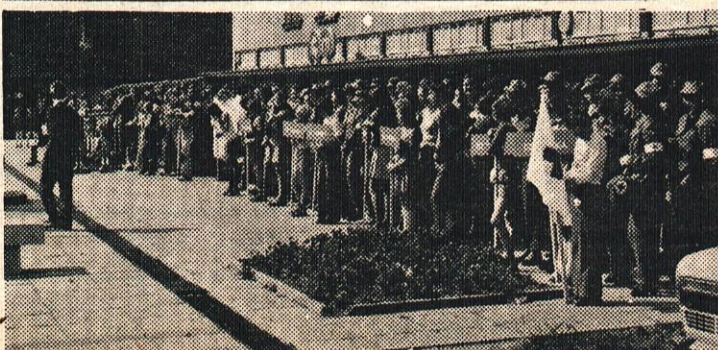
Pred šahovskim dvobojem smo imeli slavnostno večerjo, kjer nas je uradno sprejel župan. Spet smo mnogo govorili o prijateljskih stikih, o športu, med pogovori pa so padla

tudi nekatera, za nas neprijetna vprašanja kot: Čemu kamniški športniki lansko leto niso prišli na gostovanje, čeprav je bilo vse dogovorjeno? Ali je razlog mogoče sprememba političnih odnosov do Nizozemske? itd. Vsekakor pa smo z obiskom nekoliko poravnali ta dolg. Po slavnostni večerji smo začeli s šahovskim dvobojem. Igrali smo na desetih deskah, v postavi: Križelj, Plevel, Bremsak, Znidar st., Juhant, Maren, Vidic, Jerovšek, Znidar ml., Lah. Zmagali smo z rezultatom 8 1/2 : 1 1/2. Kot pri košarkarji tudi poraza v šahu niso vzeli tragično, saj bo njihov klub letos jeseni praznoval šele četrto leto obstoja, šah pa je v Komendi tradicija že 20 let.

Ta dvoboj je bil tudi uspešen konec našega obiska. Njihovi šahisti nam bodo obisk vrnili najverjetneje naslednje leto. Želja Gendringčanov, še posebno pa športnikov, je, da bi se športno srečanje, načrtovano v lanskem letu, uresničilo v prihodnosti. Ob koncu prenašam pozdrave članov Manenkora članom pevskega zbora Lire, katerih petja ne morejo pozabiti in prehaliti.

Naš obisk so podprli: TTKS, občinska skupščina, Socialistična zveza Kamnik, še posebej pa se zahvaljujemo trgovskemu podjetju Kočna, ki nam je pomagalo s hrano.

Srečo Lah

ZBOR NA TRGU TALCEV

• V NEKAJ VRSTAH • V NEKAJ VRSTAH

VRT RDEČIH TULIPANOV

Ob prvomajskih praznikih je bilo izredno mnogo obiskovalcev tudi na pokopališču na Zalah. Ob tem času je pokopališče en sam vrt hijacint in tulipanov. Mnogo ljudi obišče Zale že zato, da ob spominu na mrtve uživajo tudi v lepoti cvetja. Eden redkih grobov, kjer o prazniku dela ni bilo niti enega cveta, je bil grob prvih žrtev kamniške utaje proti okupatorju Mlakarja in Miklavčiča. Na spomeniku sicer piše, da se jima klanjajo hvaležni državljani, vendar to pot hvaležnost ni segla niti do skromnega šopka poljskih cvetlic, ki bi jih kdo mimogrede utrgal. Tako pust in prazen je bil grob tudi ob praznovanju 30-letnice osvoboditve 11. maja. Seveda s tem nočemo nikomur očitati malomarnega odnosa do žrtev našega boja, saj vemo, da bo grob ob občinskem prazniku zasajen s svežim cvetjem, le opozoriti hočemo, da je potrebno o spomladanskem cvetju na grobu razmišljati in ukrepati že jeseni in da nekdo MORA o tem voditi račune.

OVČEREJE NI VEČ

Včasih so v kamniških mesnicah stalno prodajali tudi ovčje meso, spomladi pa mlado jagnjetino. Še med obema vojnama se je paslo po planinah, zlasti pa na Menini, na tisoče ovac. Tuhinjsci so prignali na kamniške sejme cele črede ovac. V Češnjah so deloma že po osvoboditvi imeli tamošnji posestniki 350, na Okrogu na 260 ovac. Danes v Češnjah nimajo nobene ovce, na Okrogu pa samo 14. Lani jih je bilo še več, ko pa je neki podvrgan pes raztrgal osem ovac in prizadeti lastniki niso dobili nobene odškodnine, jih je še nekaj opustilo ovčereje. Lahko rečemo, da je ta panoga narodnega gospodarstva danes povsem zamrla v kamniški občini.

SPET DEŽURNE TRGOVINE OB NEDELJAH

Kamniška trgovska podjetja so po dogovoru spet uvedla dežurno trgovino ob nedeljah dopoldne za ves poletni čas. Prva je bila odprta 12. maja samopostrežna trgovina MARKET na Zapricah.

DOBER SEJEM

Semanji dan je v Kamniku vsak drugi torek v mesecu. Nekateri sejmi so prav tradicionalni za prodajo raznih živali, tako v jeseni za govedo, spomladi pa za mlade pujske. Na semanj dan 12. maja je bila zelo velika ponudba pujskov za rejo. Kakih 60 rejcev je pripeljalo okrog 350 od 6 do 10 tednov starih pujskov. Kupovalci so bili bolj veseli lepih živali kot pa visokih cen, ki so proti koncu tržnega roka le malo popustile. Dogon goveje živine je bil to pot prav neznačen, komaj 15 glav, konja ali ovce pa ni bilo na prodaj.

UMRL JE PROF. OSIPOVIČ

V 77. letu starosti je v Ljubljani umrl Valerij Osipovič, nekdanji profesor ruskega jezika in matematike v Kamniku. Na gimnaziji je poučeval ruski jezik od 1948 do 1958, po šolski reformi pa na osnovni šoli Toma Brejca matematiko do svoje upokojitve leta 1962. Bil je dober vzgojitelj, mirnega in blagega značaja, splošno priljubljen pri tovariših in pri dijakih. V Kamniku ga bomo ohranili v trajnem spominu.

SREČANJE Z IZSELJENCI

Kakor smo že omenili, bo letošnje srečanje z izseljenci v soboto, 19. julija, ob 15. uri v Kamniški Bistrici. Obvestite rojake, ki bodo prišli na obisk v domovino, na ta datum!

MATURANTI NA IZLETU

Dijaki 4. b razreda gimnazije Rudolfa Maistra v Kamniku so bili pred prvomajskimi prazniki na maturantski ekskurziji po domovini. Obiskali so pobrateno mesto Banja Luka, Sarajevo, Beograd, Dubrovnik in Cetinje ter se prek Splita in Reke po šestih dneh vrnil domov. Vozili so se z vlakom, avionom, avtobusom in ladjo. Vodil jih je razrednik prof. Stanislav Gale. Ob izredno lepem vremenu je bilo potovanje za vse udeležence enkratno doživetje. Dijaki 4. a razreda pa bodo opravili maturantsko ekskurzijo v zadnjem tednu meseca maja pod vodstvom razredničarke prof. Zeljke Zabrič. Obiskali bodo predvsem Sarajevo in Dubrovnik in se bodo po isti poti z ladjo in vlakom vrnili domov.

Ponovno lep uspeh kamniških vaterpolistov

Na tridnevem slovenskem zimskem prvenstvu v vaterpolu, ki je bilo v Kranju 4. 5. in 6. aprila, so kamniški vaterpolisti dosegli enega svojih največjih uspehov. V izredno močni konkurenci so zasedli odlično tretje mesto.

Na turnirju je sodelovalo deset ekip, ki so bile razvrščene v dve skupini. V prvi skupini so nastopile le štiri ekipe, ker je ekipa Neptuna iz Celja v zadnjem trenutku odpovedala sodelovanje. V drugi skupini, ki je bila mnogo bolj izenačena, je poleg kamniških vaterpolistov sodelovalo še pet ekip: Delfin iz Rovinja, Triglav II, Vodovodni stolp, Koper in Radovljica.

Da je osvojeno tretje mesto kamniških vaterpolistov res lep uspeh, nam povedo že podatki, da so na turnirju sodelovale tri ekipe, ki tekmujejo v II. zvezni vaterpolistični ligi (Triglav I, Koper in Delfin), poleg teh pa še okrepljena ekipa mladincev Triglava, ki je pred nedavnim osvojila na državnem mladinskem prvenstvu drugo mesto. Kamničani so premagali kar dve drugoligaški ekipi. V celoti pa pomeni tretje mesto še mnogo več. Kamniški vaterpolisti so prav gotovo v zimskem pripravljalnem obdobju poleg Triglava najbolj pripravljena ekipa v Sloveniji, kar je plod intenzivnih in rednih treningov pod vodstvom Vojka Podverščka iz Kranja, tako v zimskem bazenu v Kranju kot v kamniški telovadnici. Povedati pa je tudi treba, da so Kamničani nastopili oslabljeni, ker sta v zimskem prestopnem roku za leto dni prešla v kranjski Triglav perspektivna mladinceva Schnabl in Reiser, ki sta bila že sedaj med najboljšimi v članski ekipi Kamnika.

Kamničani bi lahko na tem turnirju z malo več športne sreče posegli tudi po drugem mestu, saj so s Triglavom II tesno izgubili po izredno dramatičnem in izenačenem boju.

Rezultati posameznih tekem kamniških vaterpolistov so bili naslednji:

1. kolo — Kamnik: Vodovodni stolp 12 : 11 (strelci za Kamnik Kuhar 4, Vukanec 3, Avsec 1, Hribar 2, Podveršek 2)
2. kolo — Kamnik: Delfin (Rovinj) 7 : 1 (za Kamnik so bili uspešni Kuhar 3, Vukanec 2, Verstovšek 1, Avsec 1)
3. kolo — Kamnik: Triglav II 8 : 9 (strelci za Kamnik Kuhar 4, Verstovšek 2, Farčnik 1, Podveršek 1)
4. kolo — Kamnik: Radovljica 16 : 3 (strelci za Kamnik Farčnik 1,6, Podveršek 2, Verstovšek 2, Hribar, Homar in Ručman po 1)
5. kolo — Kamnik: Renče 12 : 2 (gole za Kamnik so dali Vukanec 4, Verstovšek 4, Kuhar 3 in Avsec 1)

Ker so v svoji skupini Kamničani zasedli drugo mesto, so se v finalu pomerili z drugo uvrščeno ekipo iz prve skupine z ekipo iz Kopra in zmagali z rezultatom 5 : 4. Tudi ta tekma je bila zelo dramatična, vendar pa je na koncu prišla do veljave boljše pripravljenosti Kamničanov, čeprav so bili tekmovalci iz Kopra mnogo bolj izkušeni zaradi drugoligaških tekmovalcev. V tej tekmi so bili strelci za Kamnik: Kuhar 2, Farčnik, Hribar in Verstovšek po 1.

Končni vrstni red sodelujočih ekip na turnirju pa je bil: 1. Triglav I, 2. Triglav II, 3. Kamnik, 4. Koper, 5. Vodovodni stolp, 6. Slovan, 7. Delfin, 8. Domžale, 9. Radovljica in 10. Renče.

Vito Verstovšek

Dvoboj gimnazij iz Škofje Loke in Kamnika

V soboto, dne 26. 4. 1975, je bil povratni športni dvoboj med gimnazijama iz Škofje Loke in Kamnika. Tokrat so dvoboj pripravili kamniški gimnazijci.

Škofjeločani so dopotovali s posebnim avtobusom ob 8. uri. Sprejeli so jih tovariši ravnatelj in dijaki. Najprej je bila na vrsti rokometna tekma med moškima ekipama. Igra se je hitro razvila, kljub temu da ekipi še nista nikoli igrali med seboj. Kamniški gimnazijci so vseskozi vodili s 3 do 4 zadetki razlike. Tekmo so dobili z 21 : 18, v skupnem seštevku pa 1 : 0 za gimnazijo Rudolfa Maistra.

Medtem sta se v telovadnici merili ženski ekipi v košarki. Škofjeločanke so bile boljši nasprotnik, in so zmagale z 18 koši razlike. V opravičilo pa je treba reči, da so kamniške gimnazijke nastopile oslabljene brez dveh najboljših. Rezultat dvoboja je bil 1 : 1.

Nato so se pomerile ženske v rokometu. Kamničanke so vseskozi vodile z nekaj zadetki, na koncu pa so popustile in izgubile z golom razlike. Poraz bi bil nedvomno še višji, če bi Škofjeločanke nastopile s prvo ekipo, ki vsa igra pri Alplesu in tekmuje v drugi zvezni ligi. Škofjeločani so tako povedli v skupnem seštevku z 2 : 1. Kamniški gimnazijci so potem izenačili na 2 : 2 z zmago v košarki med fanti. Pressing, s katerim so Škofjeločani čoma zmedli naše fante, v Kamniku ni zalegal in zmaga ni bila vprašljiva.

Dvoboj se je končal res dramatično. Pomerili so se namreč fante v odbojki. V prvi tretjini so zmagali kamniški gimnazijci, v drugi pa Škofjelochi. V tretji tretjini so gostje vodili, vendar je Kamničanom uspelo izenačiti na 12 : 12. Škofjeločani pa so imeli več sreče, in so tekmo odločili v svojo korist, zmagali pa so tudi v skupni oceni s 3 : 2.

Nedvomno sta gimnaziji zelo izenačeni. Škofjeločani so morda boljši v temer imajo za igre z žogovcem zanimanja in večjo izbiro igralcev. Kamniške gimnazijske ekipe so vseskozi igralce z istimi igralci. Če je že bila kakšna menjava, je bila le za nekaj minut, medtem ko so Škofjelochi gimnazijci svoje ekipe vseskozi spreminjali. Zelo težko je verjeti, da je med kamniškimi gimnazijci taka razlika v kvaliteti, da je za vsako panogo kvalitetnih igralcev le za eno ekipo. Verjetno je kriva nezainteresiranost za igranje pa tudi egoizem tistih, ki so v prvih ekipah.

Se nekaj besed o organizaciji. Kamniški gimnazijci so nedvomno popravili slab vtis, ki so ga napravili ob gostovanju v Škofji Loki. Tekmovanje je bilo dobro organizirano in dvoboj je potekal brez zastojev. Morda je bil edini spodsrslaj, da niso razdelili malic tekmovalcem takoj po tekmi, ampak šele na koncu dvoboja. Tako so si mnogi potešili lakoto že v slaščičarni, in po malico sploh niso prišli. Pohvaliti velja še kamniška podjetja: Eto, Kočno, Žito in podjetje Meso, ki so prispevala svoje proizvode, da so si kamniški in škofjelochi gimnazijci potešili lakoto.

Priprave na prireditve v Komendi

Organizacija in priprave letošnjih športnih tekmovalcev v Komendi so v polnem teku. Osredotočila se bodo predvsem na počastitev 30-letnice osvoboditve in proslavo občinskega praznika občine Kamnik.

Na širšem sestanku ŠD Komenda je sodelovalo poleg izvoljenih članov odbora izredno veliko mladih, ki kažejo zanimanje za organizacijo praznovanja. Izvolili smo pripravljalni odbor, v katerega so se vključili vsi vodje sekcij. Njihova naloga je pritegniti čim večje število športnikov, da bi kar najbolj množično proslavili 30-letnico osvoboditve.

Letošnja tekmovalca v mesecu sporta Komenda 75 bodo po številu nastopajočih obsežnejša kot lanska. Na željo mladih bomo vključili v program košarkarski turnir pionirjev, namiznoteniški turnir, odbojškarski turnir za ženske, ki bodo ob drugih že tradicionalnih športnih tekmovalnih se bolj popestrili športno dejavnost v Komendi.

Tudi letos bodo sodelovali nogometno moštvo koroških Slovencev iz Sela (Avstrija), košarkarji SVV iz Celovca s člansko in pionirsko ekipo, pričakujemo pa tudi udeležbo članov slovenskega namiznoteniškega kluba iz Sela. Tako bodo ta tekmovalca, ki naj postanejo tradicionalna, dala poudarek k večjemu sodelovanju s koroškimi Slovenci.

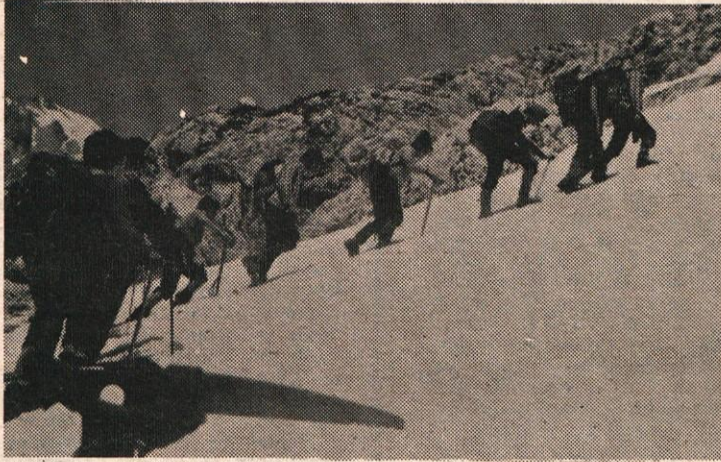
Pripravljalni odbor je povabil na tekmovalca tudi športnike iz Senčurja, Cerkelj, Mengša, Radomelj, Kamnika, tako da bo na vseh prireditvah prav gotovo blizu 400 nastopajočih.

J. K.

Prvomajski tabor v Beli

V jasno jutro so odmevali klici: „Zajtrk!“ Zaslišalo se je ropotanje posode, pohvale na račun vremena in tolpa lačnih se je usedla k ognju, kjer je že prijetno dišalo.

Tako so se začeli dnevi, ki smo jih preživljali v dolini Bele. Kot vsako leto smo tudi letos postavili zdaj že tradicionalni tabor v Beli, ki obiskovalcem naših planin ni neznana, saj slovi po slikoviti okolici in lepem slapu Orglice.

NAPORNO, Vendar PRIJETNO

Tabor je bil letos izredno dobro obiskan, za kar se moramo najbrž zahvaliti vremenu in dobri organizaciji. Pa ne samo to! Tudi hrana je bila imenitna in prigrizki hvala velja OZD „ETA“, ki nam je materialno omogočila, da smo imeli prav praznične obroke.

Tabora so se udeležili člani Zveze tabornikov iz Kamnika, PD Mengeš in naši člani PD Kamnik, ki so letos opravili izpit v planinski šoli. Dnevno je bilo v taboru približno 45 oseb.

Seveda nismo vse dneve samo lenarili v šotorih in delali preglavic našemu vodji, ampak smo pridno hodili na izlete. Vreme je bilo res kot naročeno, mi pa željni hoje v gore. V teh dneh smo šli pod Martin steno, na Brežice, Presedlaj, najbolj „zagrizeni“ so šli še dalje, na Koroško. Ogledali smo si tudi Rokovnjaške jame, Lepi kamen in Zagano peč. V počastitev 1. maja smo zakurili kres in taborniki so nam pripravili množico skečev, ob katerih smo se od srca nasmejali. Ob kresu smo peli še pozno v noč.

Prišel je zadnji dan. Šotorov je bilo vedno manj in „prebivalci“ tabora so odhajali. Na ognjišču je še gorel ogenj, ko je začelo deževati. Kot da tudi nebo žaluje! Zadnji so odhajali iz tabora zadovoljni in s sklepom: „Drugo leto pridemo spet!“

Propagandni odsek

Atletsko občinsko pionirsko prvenstvo v Mekinjah

Dne 12. 5. 1975 je bilo na stadionu v Mekinjah občinsko pionirsko atletsko prvenstvo Kamnika. Organizator tega tekmovanja je bil atletski klub in prav njemu gre vsa zahvala za dober vzgled vsem ostalim klubom v Kamniku, ki do sedaj še niso nikoli sami, razen košarkarskega kluba, ki je svetla izjema, organizirali pionirskih občinskih tekmovalcev.

Do sedaj je vsa teža organizacije slonela le na delu posameznih šol in njihovih učiteljih za telesno vzgojo. Tako pa se je v Mekinjah prvič zgodilo, da smo bili učitelji le vodje svojih ekip in v miru gledali tekmovalce ter z nasveti pomagali svojim tekmovalcem. Otvoritveni govor je imel tov. Janez Tajč. Vsem nastopajočim je zaželel veliko športnih uspehov. Morda je bilo pri sodnikih časomerilcih malo napak, a na napakah se vsi učimo in v prihodnjem letu bo boljše.

Na koncu tekmovalca je ing. Slavko Ponikvar kot predsednik atletskega kluba razdelil najboljšim lično napisane diplome.

Tekmovalca v Mekinjah so se udeležile tri šole: šola Stranje, šola Frana Albrehta ter šola Toma Brejca iz Kamnika. Žal letos prvič ni bilo na tem tekmovalcu še šole Moste, tako bi bili popolni.

Posebni rezultati se že iz lanskoletnih izkušenj na tem stadionu ne doseže, ker je steza premeška in nepravilno vzdrževana. Kritično mesto je bilo tudi na samem mestu odra pri skoku v višino, ki bi moralo biti še prav posebno utrjeno. Bilo pa je tako mehko, da do pravega odra tekmovalci ni mogli priti. Seveda je tri dni pred tem močno deževje popolnoma zmočilo in zalilo atletsko stezo. Žal ni na tem lepem NOGOMETNO atletskem stadionu prave drenaže tal. A po toči zvoniti je vedno prepozno. Če se enkrat poudarim, da zaradi tega ni bilo dobrih rezultatov. Vsi najboljši posamezniki, ki so dosegli normo in prvo uvrščeni zmagovalni ekipi so se uvrstili na področno tekmovalce Ljubljane.

Ob koncu bi še enkrat pohvalila vse, ki so pomagali pri organizaciji te pionirske prireditve.

Zavedati se moramo, da nam ne sme biti nikoli žal truda, ki ga vlagamo v delo s pionirji, kajti prav v njih lahko vsi kamniški klubi iščejo in najdejo svoj najboljši naraščaj.

Rezultati:

PIONIRJI

1. mesto ekipno — osnovna šola Frana Albrehta Kamnik, 2. mesto ekipno — osnovna šola Stranje, 3. mesto ekipno — osnovna šola Toma Brejca Kamnik

PIONIRKE

1. mesto ekipno — osnovna šola Toma Brejca Kamnik, 2. mesto ekipno — osnovna šola Frana Albrehta Kamnik, 3. mesto ekipno — osnovna šola Stranje.

Jana Pogačar

NAJVEČ PRODANEGA PIVA

Preteklo leto so kamniški gostinci iztržili skoraj 39 milijonov dinarjev, kar je za dobrih 20 odstotkov več kot preteklo leto. Več kot četrtino prometa ustvarijo zasebni gostinci. Med družbenimi obrati je bil poleg restavracije Stol največji iztržek v gostinskih obratih ljubljanskega Viatorja na Veliki Planini in v hotelu Malograjski dvor ter v gostinskem podjetju Planinka.

Kamničani in drugi gostje, ki zahajajo v kamniške gostinske lokale, popijejo največ piva, saj so ga lani samo v družbenem sektorju stočili 279.000 litrov. Polovico manj so prodali sadnih sokov, nato sledi potrošnja vina in mineralne vode. Najmanj je bilo prodanih žganih pijač, saj so jih stočili „le“ 43.000 litrov. Potrošnja piva in sadnih sokov le neznatno raste, medtem ko gostje vse redkeje segajo po močnejših žganih pijačah.

TURISTIČNO DRUŠTVO V KAMNIKU

nadaljuje akcijo zbiranja knjig za slovensko prosvetno društvo RADIŠE na Koroškem.

Knjige oddajte tajniku društva tov. Skali ali v pisarno Viatorja v Kamniku

Področno atletsko prvenstvo v Ljubljani

1. mesto: ekipa pionirk osnovne šole Toma Brejca Kamnik

V Ljubljani je bilo 17. 5., ko je potekalo področno atletsko prvenstvo na stadionu Olimpije za Bežigradom, vse polno mladine. Najboljše so se ob našem prihodu že ogrevale in takoj smo opazili, da hodijo trenirati k atletskemu klubu. Mi Kamničani še nikdar nismo dosegli prvega mesta, zato nismo računali na lepo uvrstitev. Bilo je soparno in vroče kot v kotlu. Sonce je neusmiljeno pripekalo in neprestano so nastopajoči iskali sence, da se zavarujejo pred izgubo moči, ki jim bo potrebna v odločilnem trenutku. Tekmovanje je potekalo natančno po določenem urniku in takoj, ko je bilo končano prvenstvo posamezne discipline so sledila lepa odličja in diplome. Nešteto naših je stopilo na razglasitveni podij in pri srcu nam je postalo lepo. Najboljšo tekačico na 400 m Marto Poljanšek, ki je zares talentirana, so takoj na cilju vpisali v pionirsko reprezentanco Slovenije. Je odlična učenka, stara komaj dobrih dvanajst let, zaljubljena v svoj tek in pred njo so še velike možnosti za lepe uspehe. Zelo dobro je tekla tudi Alenka Rostan, saj je bil njen čas na 60 m 8,6 sek. le za desetinko sekunde slabši od rekorda naše šole. Najbolj pa je presenetila Darja Kozjek. Običajno je skakala pod štirimi metri, to pot pa je pri skoku v daljavo na tartanski stezi dosegla svoj osebni rezultat s 448 cm. Troboj je pravzaprav najtežja disciplina. Tekmovalka mora skakati v višino, teči na 60 m ter suvati kroglo. Ko je na prvo mesto stopila naša znana rokometarica Marjeta Durja sem si zaželela, da bi jo v tem trenutku videl njen trener — brat Jože, ki ji je z nasveti pripomogel do zmage.

USPEŠEN SKOK V DALJINO

Pri skoku v višino nam letos ni šlo tako kot lansko leto, a kljub temu je uspeh Silve Jurjevca 125 cm zadostoval, da je dobila diplomu za 2. mesto med posameznicami.

Na koncu še naša štafeta 4 x 100 metrov Smrečnik, Slapnik, Jevšnik, Rostan s časom 57,0 sek. ni tekla slabo, saj ni tekmovala med najboljšimi ekipami. Končni vrstni red ekipno 1. mesto osnovna šola Toma Brejca Kamnik pa nas je tako veselo presenetil, da smo vsi od veselja poskočili.

Res pa je dejstvo, da je kvaliteta letošnje atletike ljubljanskih šol zelo padla. Za primerjavo naj navedem, da smo bili letos s 680 točkami prvi medtem, ko smo bili lansko leto s 760 točkami šele na drugem mestu.

Kljub temu smo svojih uspehov veseli, saj so pionirke pretežno same trenirale pod vodstvom svojih vodnic: Alenke Rostan, Durja Marjete, Darje Uršič ter Olge Pestotnik. Prav njim gre vsa zahvala za tako lep uspeh.

S čudovitim pokalom se je naša pionirska atletska ekipa vrnila v Kamnik. Tov. Dragica Božičkova ga je kot vodja ekipe z veseljem sprejela ter ga odnesla na mesto med ostala odličja naše šole.

Seveda s tem atletsko tekmovalce za naše še ni zaključeno. Najboljše so sedaj pripravljajo za pionirsko prvenstvo republike.

Zelimo jim veliko uspehov!

Jana Pogačar

Lira bo gostovala v Nemčiji in Švici

Prvi slovenski pevski zbor

Lira iz Kamnika bo od 22. maja do 2. junija gostovala v Zahodni Nemčiji in Švici. Kamniški pevci, ki jih vodi zborovodja profesor Samo Vremšak, bodo imeli v tujini šest koncertov. Zapeli bodo zdomcem v Stuttgartu in Reutlingenu, kjer bodo skupaj z našimi delavci v tujini proslavili 25. maj — Dan mladosti. Vse kaže, da bo posebno slovesno v Stuttgartu, kjer uspešno deluje slovensko

društvo Triglav.

Liraši bodo peli še v Meinheimu, kjer bodo gostovali v okviru svetovne razstave cvetja, in Giessenu, kamor jih je povabila nemška pevka zveza. Svoje gostovanje v tujini bodo zaključili v švicarskem mestu Amriswilu, kjer bodo prav tako peli našim zdomcem.

S pevskim zborom Lira bo odpotoval tudi Franc Svetelj, predsednik kamniške občinske skupščine.

— tj

kamniška kronika

APRIL 1975

POROKE

Marjan Dragar iz Vrhpolja, poklicni gasilec, star 21 let, in Olga Dobovšek iz Zupanjih njiv, prodajalka, stara 21 let;

Martin Hraštnik iz Skornega, šofer, star 24 let, in Alojzija Romšak iz Podloma, delavka, stara 24 let;

Jože Jerovšek iz Nasovč, delavec, star 26 let, in Marija Ipavec iz Zaloga, delavka, stara 21 let;

Ivan Močnik iz Buča, avtomehanik, star 23 let, in Stefanija Potočnik iz Potoka v Tuhinju, delavka, stara 21 let;

Anton Svenšek iz Vira pri Domžalah, električar, star 29 let, in Nada Kočar iz Krivčevega, uslužbenka, stara 23 let;

Franc Trobevšek iz Bistričice, tesar, star 29 let, in Anica Prelesnik iz Okroglega, adjustirka, stara 24 let;

Janez Žnidar iz Mengša, elektroinstalater, star 24 let, in Miroslava Lipičnik iz Kamnika, krojačica, stara 21 let;

SMRTI

Alojz Berlec iz Kamnika, invalidski upokojenec, star 83 let;

Ana Jakomin iz Šmarce, družinska upokojenka, stara 80 let;

Slavka Mihorič iz Kamnika, gostinska delavka, stara 36 let;

Franc Osolnik iz Sovnije peči, prevzitar, star 82 let;

Angela Perne iz Komende, osebna upokojenka, stara 72 let;

Angela Plahuta iz Kamnika, osebna upokojenka, stara 75 let;

Ivana Resnik iz Kamnika, gospodinja, stara 86 let;

Lovrenc Silevec iz Stahovice, kmečki delavec, star 37 let;

Marija Stanjko iz Laz v Tuhinju, prevzitarica, stara 85 let.

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN ' glasilo SZDL občine KAMNIK — Ureja uredniški odbor — glavni in odgovorni urednik TOMAŽ JANČAR, tehnični urednik JANA LAZAR — Izhaja enkrat mesečno — Uredništvo in uprava — Občinska konferenca SZDL Kamnik' Ljubljanska 1 (zdravstveni dom), telefon 831-315 — tekoči račun 50140-678-57156 — Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani.